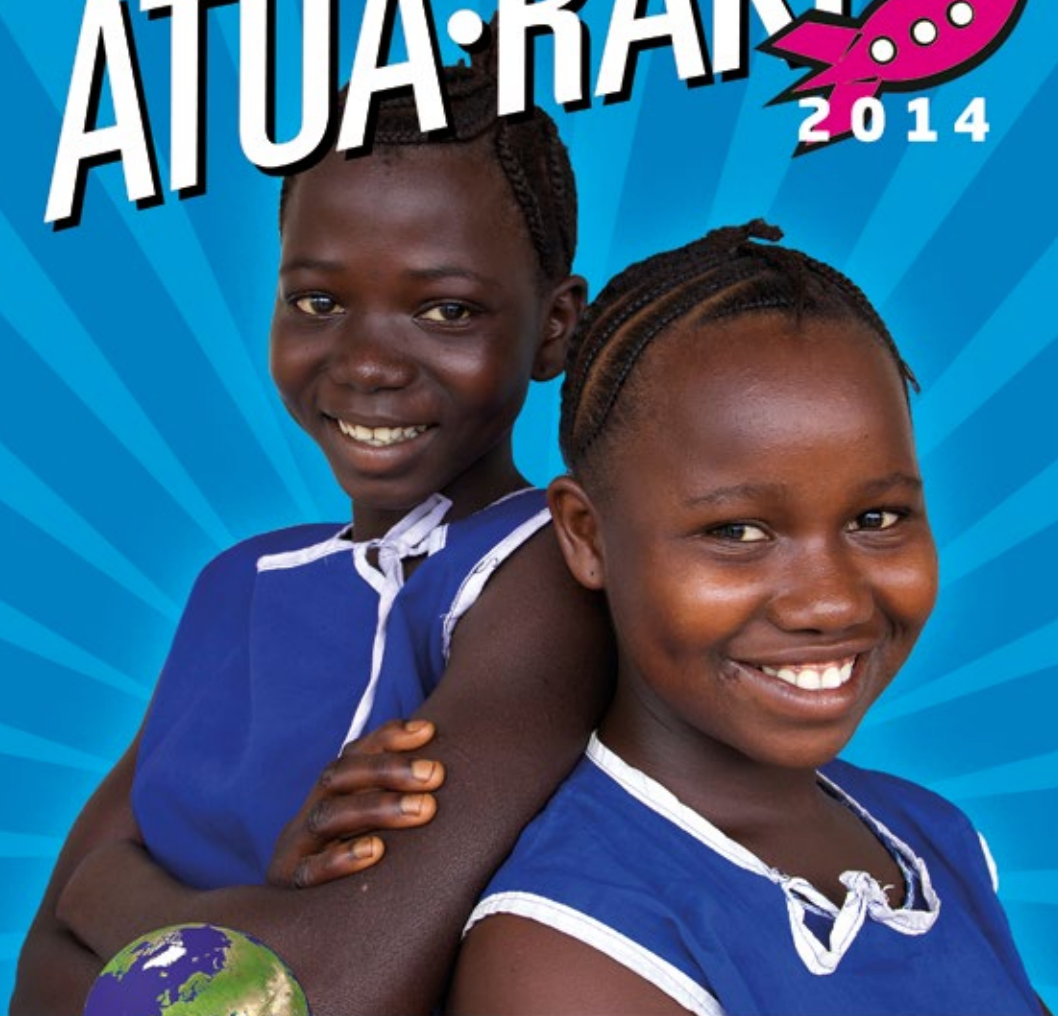

Nunarsuaq tamakkerlugu atuarneq

ATUA·RAKET

2014

SIERRA LEONE

IBIS

Ilinniartitaaneq ineriartortitsisarpoq

Atuakkami atuakkiortut
assiliartalerluisullu
pillugit annertuneru-
sumik atuarsinnaavutit
nittartakkami
heleverdeniskole.dk/
forfattereogtegnere-mi

ATUA·RAKET

- ★ Meeqqat tamarmik ilinniarnissamik piginnaatitaaffeqarput. IBIS nunarsuarmi meeqqat tamarmik atualernissaannik qulakkeerininniarnermut suleqataavoq. AtuaRakettimi oqaluttuat atuarlugit meeqqat atuarnissamik piginnaatitaaffeqarannut tunngasunik aallusseqataavutit.

IBIS

Ilinniartitaaneq ineriartortitsisarpoq

ATUA·RAKET 2014

AtuaRaket 2014-imut tikilluaritsi / 4

NUKARLIIT ATUFFASSISSUTILLU

David Banana Islandsermiu / 6
DORTHE NIELSENimit

Allakkat / 16
JØRN JENSENimit

Arsarnej nukittoqqutigaara / 22
DORTHE NIELSENimit

Kaptajn Cookip saarnga / 28
CHARLOTTE BLAYimit

Tonio Nicaraguamiu / 36
KATHRINE DALSGAARDimit EVELYN PINTOmillu

■ Malugissutsisit tamaasa atorlugit
Sierra Leone misigiuk / 38

AKULLIIT

Jesse Freetownimi najugaqarpoq / 40
DORTHE NIELSENimit

Nukappiaraq pingasunik isilik / 46
CAMILLA WANDALimit

Musu naalackersuisunngorniarpoq / 54
DORTHE NIELSENimit

Unnuatut qernertigisoq / 60
SØREN JESSENimit

Karefa kuultinik nassaartarpoq / 66
DORTHE NIELSENimit

- Sierra Leonemi niviarsiaqqat
ilinniagaqarnissaannik ikiukkit / 72
- Niviarsiaqqat nukissaanik tunikkit / 74
- Ullormut pisoqartitsiviusumukarit meeqqalu
atuartuunissaat erinarsuutigalugu / 76
- Ukioq kingulleq suliniutit / 78

ANGAJULLIIT

Qaqqat liivusat – inussiaateqarnerup nalaannit oqaluttuaq / 80
KIM LANGERimit

Paakorneq / 88
MALAN JACOBSENimit

Ilaqutariit nuukkaangata / 95

Salimatu – anaanaq inuusuttoq / 96
DORTHE NIELSENimit

Lyra qarlor tartartorlu / 102
LENE DYBDALimit

AtuaRaket 2014-imut tikilluaritsi

- Sierra Leonemi meeqqat inuusuttullu alakkakit

Aligoqqiit, kuultit, kiattup orpippassui qeqertallu Banana Islandsit. Tamakku tusaannarlugit silarsuaq sinnattuinnartut ittoq takorloornarpoq, piviusulli allarujussuupput. Tikilluaritsi Sierra Leonemut, nunamut alianaattumut Afrikap Kitaaniittumut, innuttaasut sakkortuumik sorsuunnerminni atuarfinnik nunaannarmilu illoqarfinnik ikuallaaviginikuusaat, inuppasuillu toqutaaffigisaat imaluunniit qimaallutik qimattariaqarnikuusaat. Kinguaariit ataatsit tamakkerlutik atuarnermik ilinnianngitsoorput. Kinguaariillu taakku ullumikkut meeqqamik atuartuunissaannik pitsaasumillu ilinniagaqarnissaanik ilungersuuteqarput.

AtuaRaket ukioq manna Sierra Leonemukarpoq, Banana Islandsimi David atuarnermik nuannarisalik, Karefa atuareeraangami kuultinik akuaiaasartuq Musulu ministerinngorusukkami atuarfimmu sukataartuq naapinniarlugit. Nunami, demokrati tunngavigalugu aallarteqqammisumi tamarmik meeraapput, nalunnigilaallu piitsuussutsimit aniguniaraanni ilinniarti-taaneq aqqtissaasoq.

Suli Nunarsuarmi 57 millioninik meeraqarpoq atuarfimmu isersimanngisaannartunik. Taamaannera ajuippoq! Nunarsuarmi siuttut neriorsu-inikuupput 2015-imi meeqqat tamarmik atuartunngorsimassasut, tassa aappaagu. Illit AtuaRakettip atuarnertigut meeqqat tamarmik atuarnis-samik piginnaatitaaffeqarnerat pillugu Nunarsuarmi siuttunik tinnersaaqataassaait.

Silarsuaq sinnattuinnartut ittoq piviusunnngortinne-garsinnaavoq. Sierra Leonemi meeqqat atuartooru-supput.

Atuarluarnissassinnik kissaallusi

Helle Gudmandsen

heleverdeniskole.dk

Sierra Leonemut timmisartoqataagit

Afrikap Kitaani Afrikami nunat minnerpaartaasa ilaannut Sierra Leonemut mippugut.

Silaannaq isugutasoq kiattorlu anillaffigaarput. Ækvatorimummi qanittumut klimamut tropiskiusumut pivugut. Tassa Nunarsuarmi klimat kiannersaat issilinnngisaannartoq. Paarlattuanilli siallersarnerata naligaa, tamaani maajimut decembarimut sialuk 5 m nakkar-sinnaasarpoq.

Anillakkatta nuna tummagarput aappaluttuavoq saviminissamik ulikkaarami. Sierra Leonemi nunami suut nalillit assigiinngitsorpassuit nassaassaapput. Aligoqqeqarlunilu (diamanteqarlunilu) kuulteqarpoq. Taamaakkaluartuq Sierra Leone nunaavoq piitsoq.

Illoqarfiit pingaarnersaannut Freetownimukarpugut - Kiffaanngis-sutsip illoqarfia - atserneqaatigisimavaa inussiat 1787-imi USA-miit angerlarlutik tikimmata kiffaanngissuseqaleqqillutillu. Illoqarfik sissap qulinguani qattunerasaartumi ippoq. Illoqarfiup qeqqaniip-puq orperujussuaq - bomuldræ - angingaarmat qanga umiartortunit sumiissusersiutitut atornerqartarsimasoq.

Killingusaami Sierra Leonep qaqqai ersipput. 1462-imi ilisimasas-sarsiortoq Portugalimiu maanga tikissimavoq. Qaqqat nuuisa qaarajunneri liivnut nalasunut eqqaanartissimavai. Taamaattumik nuna Sierra Leonemik taasimavaa, isumaqartoq qaqqat liiviusat, naak Sierra Leonemi liiveerutereersimagaluatoq.

David

David Banana Islandsermiu

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN

ASSILIISOQ: WILLIAM VEST-LILLESØE AAMMA DORTHE NIELSEN

Takusinga! Nakkarnanga umiatsiap sinaatigut pisisinnaavunga. Ullut tamaasa ataataga aalisariarluni aallaleraangat sissamukartarpunga. Tassa suliffia. Ilaanni ujaqqamut ingillunga atuartarpunga. Kammaga Emmanuel maaniikkaangat pinnguarterpugut. Ilaanni oqalorujooortarpugut imaluunniit nuannariinnarlugu qitittarluta.

Daavimik ateqarpunga, aamma ataataga taama ateqarpoq. 8-nik ukioqarpunga. Qeqertami najugaqarpunga. Qeqertaq Dublinimik taaguu-teqarpoq Banana Islandsiniil-luni – isumaqarpoq bananit qeqertaat. Qeqertatta sissaanni sioqqat qaqortuupput orpippassuaqarlunilu.

Uani illumi mikisumi tungujortumik matulimmi ataatagalu najugaqarpugut. Angajuga Prince Sierra Leonemi illoqarfiit pingaarnersaanni Freetownimi najugaqarpoq. Anaanaga allamut nuunnikummat ataatagalu kisitta illumi najugaqarpugut. Sissamut qanittumi najugaqarpugut. Siniffinnut innaraangama tarrup ataani mallit tusaa-sinnaasarpakka.

Kammagilluagara Darlingtonimik ateqarpoq. 9-nik ukioqarpoq. Uanniit angineroqaaq. Qummut piserujussuaraangama angeqqatigilingajattarpara. Tillinniaasaarluta aamma sakkutuujusaarluta pinnguartaqaagut. Aamma sissami pinnguarterpugut. Sissaq Big Sand Beach nuannerinerpaavara. Taanna sissaq isorartoqaaq. Kisianni ataatama immami pinnguaqquneq ajorpaanga. Aatsaat angineruleruma nalunneq ilinniaqqaarlugu.

Ullumi ataataga aalisakkanik amerlasuunik pisaqarsimavoq. Una tassa avaleraasartooq. Qaqorteqqasulerlugu miseqperlugulu nerisarpaput. Mamaqaaq. Aamma naatsiiat pilutai atorlugit miseraliaq mamareqaara. Naatsiiat pilutaat qalaateriarlugit miseraliarineqartarpoq. Qaqqortarissat sequtsikkat ilannguttarpagut. Igaffeeqqatsinni ikumatitami nerisassiortarpugut.

Uanga sanertarpunga. Ataatama nerisassiornermik ilinniartittussaavaanga.

Darlingtonikkut Danmark pillugu atuagaate-qarput. Isiginnaarnikuuq. Assitaani umiat-siat imarmiittut illussaarsuillu nuannare-qaakka. Atuagaq tuluttut allassimavoq. Atuarniarlugu nalunarpoq.

Uanga oqaatsikka krio-nik taaguuteqarput. Taakku atorlugit kammakka oqaloqatigisarpakka. Tuluit oqaasii atuarfimmi ilinniarpakka. Ataataga ilinniartit-sisutut sulinuuvoq. Taamaamat uagutsinni amer-lasuunik atuagaateqarpugut. "The Red Flag" atuarlugu ingerlappara. Qanormita danskisut taaguteqarpa?

3. klassimi atuarpunga. Atuarfimmi kammaqaqaanga. Anitsiarfinni pinnguartarpugut isikkamillu arsartarluta. Ukiup tulliani Freetownimi atualissaanga. Ataataga oqarpoq atuarfiusoq pitsaasoq. Atuartut ilaannai atuar-fimmut allamut nuussinnaapput. Taamaamat tuluttut pikkorissiniassagama ullut tamaasa atuartarpunga. Angakkunni angajunni najugaqassagunarpunga.

Banana Islands

Banana Islandsit qeqertaapput mikisut pingasut. Qeqertaq ataaseq najugaqarfigineqanngilaq. Qeqertani marlunni inuit 900 missaat najugaqarput. Amerlanerit aalisarneq inuussutigaa. Qeqertat taakku marluk taaguteqarput Dublin aamma Ricketts. Qeqquarujus-suarnik - ulikkaangat uligunneqartartunik - imminnut atassuteqarput. Banana Islandsini orpippassuit kiattup orpippassuarai. Orpiit orpikkallu assigiinngitsorpasuupput. Orpippassuarni aapakaat, sissinnguit, pulateriaarsuit, imangertat timmiarpasuullu uumasuupput. Silaannaq isugutaqaaq kiaqalunilu. David Banana Islandsillu pillugit nittartakkami filminik takusaqarsinnaavutit.

heleverdeniskole.dk/david

Allakkat

ALLATTOQ: JØRN JENSEN · ASSILIARTAI: GISELE VERMELHO MÜNZNER

”Qaa tuavi,” qatanngutaa Arif oqarpoq. ”Atuarfimmuit inortueq-gusaanngilagut.”

”Aap, aggilerpunga,” Salina akivoq.

Allakkat taskiminut ikivai. Eqissiorsimapput qaqqorikkunnaarlutillu. Aamma alissimapput.

Allakkat tiguneraniit ukiup affaa sinnerlugu qaangiuppoq. Sofiemit nunami ungasissorujussuarmit najugalimmit allagaapput. Nuna ateqarpoq Danmark.

”Tuavi,” taskia tunniitiitigalugu arnaata oqarfigaa. Salina nujaatigut ilingaartutitigut tagiarpa qaavatigullu kunillugu. ”Pikkorississaatit ilinniartitsisuullu oqaasii malittarlugit. Eqqaamassavat Sofiep eqqarsaatigimmit, atuarsinnaaniassagavimmi aningaasanik nassiussisarpog.”

Tamanna Salinap nalunngilaa. Arnaatami oqaatigisaqat-taartarpa. Meeqqat atuartut amerlanerit atuartuusinnaapput aningaasanik nassiussisoqartarmat. Allakkat tigummiai Sofiep qangali nassiussarai. Sofiep puiunnginnerpa?

Sapaatit akunneri marlungorput Salinap allaffigimmaguli. Sooruna Sofie akineq ajortoq? Neriuppoq atuarfimmuit akiliisarnini unitsissanngikkaa. Tamanna eqqarsaatigisinnaanngilaaluunniit.

Salinap Sofie ataatsimik assiutigaa. Taanna sinifiaata qulaani nivinngavoq. Unnuit tamaasa sinilluaq-qullugu oqarfigisarpa.

Sofie pinneqaaq. Qaamasunik takisuunik nujaqarpoq amialu qaamaqaluni, qungujunneralu assut saamarpasilluni. Salina eqqarsarpoq qanoq nuantertigissagaluarnersoq Sofie illoqatigalugu. Taava atuaqatigiissagaluarpog.

“Ila tuavi” Arif aggeqqusivoq. Taannami aqqusinermut pereer-simavoq.

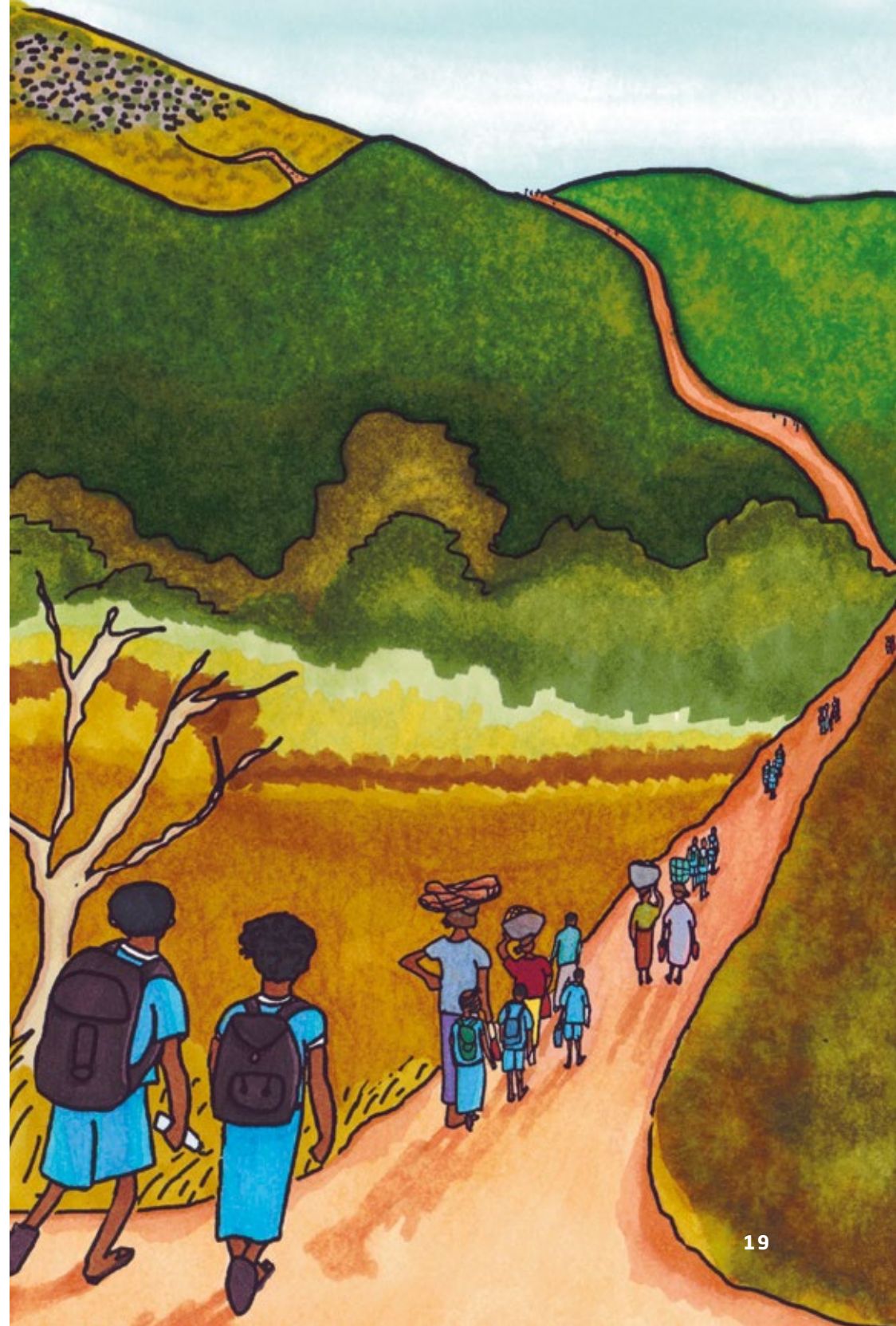
Salinap Arif utaqqisoq aqqusinikkut itersarasaqisukkut arpallu-ni ornippaa. Illoqarfimmi kisimi aqquserngit asfalteqarput. Atuar-fik illoqarfimmi 2 kilometerinik ungasissusilimmiippoq. Sikkile-qannginnamik pisupput. Aamma meeqqat allat atuariaaapput.

Aqqutaat nipaaqaaq. Taamaallaat pisuttut tummarpallattarneri tusarsaapput. Inuit illoqarfiup tungaanut ingerlaartut isigisinnaa-vai. Arnat ilai qummuattanik imusanilluunniit niaqormiorput.

Qulaani timmissat angisuut timmioraarput. Nattorallit piniagas-sarsiortut. Ilaaneeriarlutik qarlorpalunneri tusaaneqarsinnaasarput.

Aqqusernip sinaanni orpigaaluit ivigarsuillu naasimapput. Qaqqat ungasissumiipput. Suli kiatsippallaanngilaq. Tamanna Sali-nap iluareqaa, seqinermi qullaraangat kiappallaalertarmat.

Atuarfimmu apuutileramik meeqqat suaartartut tusaalerpaat. Atuarfiup saani nukappiararpaaluit arsarput. Salina klassiminnut kammami isersimaffigisaanut iserpoq. Tassani tamarmik nipikitsu- >>

mik oqaluuttarput. Nerriveqarput issiaveqarlunilu amerlasuunik. Meeqqanummi 45-nut inissaqartariaqarpoq.

Kinguninngua ilinniartitsisuat iserpoq. Qungujuppoq Salinalu aggeqqullugu. "Takanna," oqarpoq. "Allagarsiassatit ippassaq tikiptut."

Salina nuannaajallangaarami soorlu uummataa tammippallat-toq. Sofieminggaanneerput. Ammarpai takusinnaavaalu aamma assinik imaqtartut.

Assini Sofie apummiippoq. Aamma apummik illunnguusiap iluani naneruutalersorsimasumi issiasoq. Ila nuannerpaseqaaq. Salinap ilagerusukkaluarpa.

Meeqqat Salina kaajallassimavaat. Aput takugamikku illarput. Apummimmi takunikuunngivippat, Sierra Leonemi nittaanneq ajorpoq.

Allakkat tuluttoorput. Salinap ilinniartitsisuminut nipituumik atuartippai. Salina nuannaalerpoq. Sofiemmi puiorsimanngilaa.

Taava atuartuuginnarsinnaavoq.

Memunatu

Arsarneq nukittoqqutigaara

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN · ASSILIISOQ: WILLIAM VEST - LILLESØE

”Uannut!” Nipit ilungersorpaluttut qanilliarorpagut. Meerarpaaluit illoqannginnersami arsaapput. Målerfiup aappaanut qanilliarorpup. Niviarsiaqqat nukappiaqqallu.

Oqilaqaat. Aamma kamillaangasut sandalillillu sukkaqaat. “Ijaar, määåå!”

Akornanni sungaartunik tujuularallit ersareqaat. Taakku ilagaat Memunatu. “Ukioq ataasinngorpara isikkamik arsaattarlunga, nuannareqaara,” oqarpoq.

Memunatu arsaq tiggummillugu oqaluttuarpoq. Arsap qaqortuunera ersikkunnaarsimavoq. Kajorneruvoq. Tamannalu paasinarpog arsaaffiat qiviraanni. Suli maralloqarlunilu taseraqarpoq. Siallersarnerata nalaani arsarfissaaneq ajorpoq. Maannali siallersarnera qaangiutilliivipog, aamma meeqqat inersimasullu piareersarlugu suliarinikuusimammassuk atorsinnaanngorsimavoq.

Memunatu Freetownimi pissarliortut ineqarfiisa ilaanni Kroo Bayimi najugaqarpoq. Maani illut qisunnik imaluunniit saviminernik saattunik sanaajupput akulikeqalutillu. Kroo Bay sinerissamiipog. Sissarli eqqakkanik ukiorpassuarni amerliartorsimasunik ulikkaavipog. Biilit motorcykelilluunniit aqquernisigut amitsutigut ingerlasinnaanngillat. Illut mikingaarmata isersimaarfissaqqinngimata inuit silamiinnerusarput. Inuit, puulukit, savaasat kukkuullu ataatsimut angallapput. Maani pinnguartoqarlunilu, nerisasiorptoqarlunilu atisanik errorsisoqartarpoq. Meeqqat erruivinni immerippup, atisat qalipaateqisut sumi tamaani panerserlutik nivingappup. Maani najugallit amerlanerit piitsuupput.

Arsarnissamut piffissaqartariaqarpoq

Memunatup klubbja ateqarpoq FANT – Football for A New Tomorrow. Ima nutserneqarsinnaasoq: Siunissaq pillugu arsarneq. Klubbip

arsaaneq aamma Kroo Bayimik piitsuusumik najugaqarfigiuminar-saaneq suliarai.

Memunatup arsaqatigisartagai niviarsiaqqat 8-t 12-illu akornanni ukioqarput. Marthamik atilimmik sungiusaasutaaqqammerput. Taanna niviarsiaqqanik sungiusaasarpoq meeqqallu minnerit pinnguaqatigisarlugit. Aamma qittareqaaq. Taamaammat sungiusariaraangamik arsartarput qitittarlutillu. Memunatup Martha pitsaageqaa kakkagalugulu.

Arsaqatigiit sapaatip akunneranut sisamariarlutik sungiusartarput. Ulluni taakkunani pisassaqaartaqaaq. Atuartarpoq angerlarsimaffiminilu suliassaqaqarluni. Torersaasarpoq, imertarluni sanerlunilu, atuarfimmilu uniformia piareertariaqartarluni. Ullut ilaanni errorsisarpoq manissaasarlunilu.

Arsarnerli piffissaqarfigerusuttarpaa. "Arsaraangama timigisartarpunga imminullu tatiginerulertarlunga. Arsarnerup nuannarnerulersittarpaanga nukittortillungalu," Memunatu qungujuluni oqarpoq. "Aamma ataqatigeeqaagut," meeqqat málit saaniittut tikkuaatigalugit nangippoq.

Kroo Bay illoqarfiit pingaarnersaanni Freetownimi pissarliortut ineqarfiisa ilagaat. Maani illuni mikeqisuni inuppassuit najugaqarput.

Memunatu qitornavissiaavoq

"Ataataga anaanaga aqqaluaralu Abdul illoqatigaakka," Memunatu oqaluttuarpoq. "Abdul 6-inik ukioqarpoq. Ataataga Osmanimik ateqarpoq anaanagalu Kadiemik." Memunatu ittuulaarluni qungujuppoq nipangersimatsiarlunilu. "Ataatama anaanamalu inunngorninniit sapaatip akunninngoriga qitornavissiaartaarisimavaannga. Taamaammat taakkunani najugaqartuaannarnikuuvunga."

Angutaata Osmanip oqaluttuaraa Memunatup angajoqqaavi napparsimasimasut paarisinnaanagulu. Toqoreernikuupput. "Uanga ataataruaannarnikuuaanga," ilumorsaarluni oqarpoq Memunatulu nujaatigut tagiarlugu.

"Arsarpugut," suaarpoq illarlunilu Memunatu arsamik arsaarlugu. Meerarpaaluillu arpasaqattaalerput angullu angisooq orangeamik tujuuluaralik arsamik arsaarniarsarilerlugu.

Osman niviarsiaqqanut nukappiaqqanullu angajullernut sungi-

usaasuvoq. Aamma nammineq arsarneq nuannarisorujussuuaa. “Arsarnerup inuppasuit inuunerat allanngortinnikuuaa,” oqarpoq. “Meeqqat inuusuttullu aqqusiniinnarmi angalaarnissaraluannit susassaqtittarpai.”

Nammineq neriniartarfiutitaarnissara takorluugaraara

Kroo Bayimi angisuunik illoqanngilaq, aamma Memunatukkut ineeqqani marlunni mikisuni najugaqarput. Ineeqqat torersuupput, pequteqarlutik iikkanilu assiuteqarlutik. Aamma isiginnaaruteqarput. Plakaterujussuup Manchester Unitedimik nuannaartorinnittuunerat takutippaa.

Memunatup arsarneq nuannarisorujussuuaa. Aamma atuarneq nuannarisorujussuuaa. 5. Klassimi atuarpoq, tuluttoorneq nuannarinersaavaa. “Atuarfimmi ingerlluarpunga, ilinniagassakka ullut tamaasa suliarisarpakka,” oqaluttuarpoq.

Arsarnerup atuarnerullu saniatigut aamma ataatsimik Memunatu soqutigisaqarpoq. Nerisassiorneq. “Angisuunngoruma nammineq neriniartarfiutitaassaanga. Ilaquttakka ikinngutikkalu maaniimata Kroo Bayimiissaaq.”

Memunatup ilani suli arsaattut isigai. “Ilaaqqilerpunga,” suarpoq qungujorujussuarlunilu málit tungaannut arpalluni.

Klubbi FANT aamma niviarsiaqqat arsaattartut pillugit nittartakkami atuarsinnaavutit.

heleverdeniskole.dk/memunatu

Kaptajn Cookip saarnga

ALLATTOQ: CHARLOTTE BLAY · ASSILIARTAI: LYKKE BIANCA

Alexip saaneq nakkuppa. Takivoq kajorlunilu. Pisoqaaqaaq. Arnaata angutaatalu ataaniittoq allagartaq atuarpaat.

“Kaptajn Cookimuna quttoraata saarnga,” angutaa oqarpoq. “Allassimavoq attorneqassanngitsaq.”

“Taamaammanuna matup killingani paarsisoqartoq?” Alex ape-
raaq.

“Taamaassimassaaq,” arnaa oqarpoq.

Hawaiimi feeriarput. Feeria isumaqarpoq katersugaasivinnut alakkaasaqattaarneq. Alexip sissami meeqqat allat pinnguaqatigerusunnerugaluarpai. Angutaata qalipakkat tikkuarpai.

“Aana Kaptajn Cook Hawaiimik nassaartoq. Tungujortunik uniformeqarluni kusanaqaaq. Aamma aana umiarsuaa. Ateqarpoq RESOLUTION.”

“Nunaqavissut Kaptajn Cook toqussimavaat,” arnaa atuarpog qiaammerlunilu. “Allassimavoq saarnga **mana**-qartoq - inoqartoq.”

“**Mana**? Inoqartoq?” Alexip oqaatsit eqqumiigeqai.

“**Mana** isumaqarpoq saaneq immikkut nukimmik peqartoq,” arnaa oqarpoq.

Alexip arnaa angutaalu inip tullianut ingerlaqqippit. Alex saarnup killingani nikorfaannarpoq. **Mana**-qarpoq. Attoqqusaananilu. Immaqa ulorianarsinnaavoq. Paarsisoq, uilumik angisuumik ujamilik qissimippaa. Sandaleqarpoq sequnngingajallunilu orfaarusaarluni. Isigisaqanngilaq.

Alexip kigaatsumik saaneq attoriartuaarpaa attorlugulu. Assaa nammineerluni eqippoq. Saaneq sajuppoq. Iperarniaraluarpa sa-perpaali. Assaa annersarsivoq. Nillianiaraluarpoq nippassinnaanili. Aatsaat assami aappaanik nusukkamiuk katatsippaa. Paarsisup isigaa. Isai qernertut inussiarnerpallupput, takuneqarsinnaavorlu

umiisa tunuanni siggui silittut qungujalasut. Uiloq sakiaaniittoq qillalaarpoq.

Paarsisup matu erfattumik saajulik tikkuarppaa. Angajoqqaavi tassuunaarsimassapput. Alex tuaviorluni anillakkiartorpoq.

Seqernup qinngorneri sakkortummata inngiasuppoq. Imaq naasinnaavaa. Mallit tusaasinnaavai. Sissaq qaqortunik sioralik imarmilu meerarpassuit pinnguartut takusinnava. Seqineq meeqqat amiinik kajortunik qillaalut-sitsivoq. Arlallit Alex takuaat. Ataatsik-

kut oqallipput suaarlutillu: "Aloha! Aloha!" Suaartarnerat paasiuminaqaaq.

"Hej, hej. Aloha," akillugit suaarpai.

Niviarsiaqqat ilaat imminut tikkuarpoq oqarlunilu: "Kaimai."

Taava Alex imminut tikkuarpoq oqarlunilu: "Alex."

Meeqqat illarput suaarlutillu: "Alex! Alex!"

Kaimaip Alex assaatigut tiguaa immallu tungaanut ingerlaqasiullugu. Meeqqat tamarmik atisaqaannarlutik imarmut teqqaapput. Aamma Alex. Uillunik katersillutik ingerlaqattaarput. Kaimaip uillup qaleruaanik kusanartumik aappaluartumik sɔlvitullu qillalaartulimmik tunivaa. Illariarluni kaasarfimminut masattumut ikivaa.

Kaimaip nutsani masattut takisuut imusullu tagiartorpai. Qungujulavoq.

Mallit nipaasa akornanni nipi alla tutsiuppoq, Alexillu aalisagarujussuit ingerlasut takusinnaalerpai. Aalisagaanngillat. Aarluarsuinuku! Anaanani ataatanilu sissameeqatigigaangamigit takusarpai. Naparutaat immamit nuigaangata ungasikkaluaraangataluunniit takuneqarsinnaasarput.

Maannali aarluarsuit meeqqat tikivillugit qanillipput. Nuillutik sigguutik takisuut kiisaqattaarlutik nipiliortippaat nipituumillu nilliallutik.

"Aloha" Alexip suaarpai. "Pinnguassaagut?"

Aarluarsuit qummut tingipput imarmullu sarpimmillutik. Alex uppippoq imarmullu morsulluni. Tallini nissunilu aalatippai. Paase-riasaarpaalu immap iluani nalunneq sapernarpallaanngitsoq. Talini siaavittarlugit ingerlavoq. Nuivoq anersaartorlunilu. Aqqaqippoq. Aarluarsuk angisooq siuninnguanut pivoq qingaagullu attorlugu.

"Aloha," puuaasartitsilluni oqarpoq aarluarsullu malerusaalerlugu. Ataatsikkut immamiit nuipput, aarluarsuup sarpini imarपालु- sitserujussuarpai. Ila aarluarsunnik naloqateqarluni nuannissusia!

Nipi qatitooq timaaniit tusarsaavoq. Alexip angut qaqqap qaanut nikuilluni siuterorsuaq qarlortaasiullugu qarlortartoq takusinnaavaa. Saavaniippoq eqqaassutissiarujussuaq.

Kaimaip eqqaassutissiaq niaqorujussualik eqqumiitsumillu nasalik tikkuarppaa.

"Lono," oqarpoq.

"Lono," inuit kajortunik amillit talitik quleralugit Lonortuutigalutik arparrapput.

Upperisarisimassavaat pingaartitaq, Alex eqqarsarpoq. Immaqa guutiat.

Angutip qaqqap qaaniittup siuterorsuaq niaqqumi qulaanut kivippaa suaarlunilu:

"Lono!" Taava avammut tikkuarpoq.

Inuit tamarmik avammut qiviarpup. Avataanni ungasissumi tingerlaatik qaqortut ersiaqqalaarput. Timmissatut qanilliar-tuaarami umiarsuarta ersepoq.

"Lono! Lono! Aloha!"

Avammut suaartaapput. Pinngitsoqaratik tiggummiatik iperaannarlugit sioqqa-tigut arpaliupput. Imarmut teqqaapput nukitillu tamaasa atorlugit umiarsuup tungaanut nalullutik. Susoqartoruna? Alex sissami kisernoruppoq. Kaiwaip tunumut qiviarpaa.

"Lono," suaarpoq umiarsuarlu tikku-

arluq. Taava assaa tiguaa tasissiullugulu. Umiarsuup tungaanut naluttut ingiaqatigilerpaat. Angutit arnallu qajariatut qaange-raallutik sanioqupput. Inuit tamarmik umiarsuaq parsiarpaat. Qajariaq takisooq siullersaalluni umiarsuarmut annguppoq. Sor-suttartunik qalugiusalinnik anaatalinnillu ulikkaarpoq. Qajarissap siuaniippoq angut kusanartoq suluttalimmik niaqorutilik qalipaati-gissumillu uligualik. Kunngimut eqqaanarpoq.

Alex umiarsuaq kaajallallugu naluppoq. Umiarsuarmiit inuttat aalateripput. Umiarsuup saneraani naqinnerit angisuut atuarpai: RESOLUTION. Taavami tassaassaaq Kaptajn Cookip umiarsuaa. Taava angut angisooq, qaqortumik amilik qalipakkamiittoq taku-nikuusani ilisarilerpaa. Umiatsiamut mikisumut ikivoq inuttaasalu ipullutik nunaliaappaat. Tassavissuarmiuna Kaptajn Cook. Taman-na qularutissaanngilaq. Nikuissimavoq tungujortunik uniformiler-luni angilluni kusanarlunilu.

Alexip nassuiaanniaraluarmani angut taanna Kaptajn Cooki-
usoq Kaimai ileqimisaartuinnarpoq.

“Lono,” aalajangersimalluni oqarpoq.

Kaptajni inuttani ilagalugit nunamut niuimmat meeqqanit inersima-sunillu kaajallanneqarpoq ima suaartartunit: “Aloha Lono! Aloha!”

Inuit tamarmik taanna angut qaqortumik amilik sikisaarfigaat. Alex kisimi pinnani. Aleximmi nalunngivippaa una angut guutiun-
ngitsoq Lono. Kaptajn Cookiuna.

Arnat arlal- lit angut taanna qaqortumik amilik angisooq naasunik tipigissunik ujamilersorpaat. Aamma angutitai naasunik ujaminnapput. Kaptajni angutitaalu qungujulallutik kunngi timmis-sat meqqunik niaqorutilik sorsuttartuulu ingiaqatigalugit eqqaassutissiap tungaanut ingerlapput. Allat tunuleriiaarpassuullutik malinnipput. Nerisassat niutsivinni qisuusuni piluttanilu perlaasimasuniittut nassarpaat.

Kaimaip bananit ataatsimoortut nas-sarpai.

“Ikiorlakkit,” Alex oqarpoq akialerlugulu.

Seqineq kissaqaq atisaalu panereersi-mapput.

Qaqqap qaani soqannginnersaq arsaaffittut marluttut annertutigaaq. Naalaffeqarpoq arlalinnillu qiperukka-nik napasoqarluni. Alexip alutoreqai. Eqqaassutissiap saavaniippoq angut qaqortunik umilik takisuumik uligua-lik. Sakiaani uiloq angisooq saattuku-jooq nivingavoq. Alex eqqarsarpoq palasiunngikkuni paarsisut arlaris-sagaat.

Qaqortunik umillip kaptajni umiartortuulu tikilluaquai Lonollu eqqaassutissiaata saavanut ingeqqul-lugit. Taava, Lono taasaqattaaginnavillugu oqalugiarpoq.

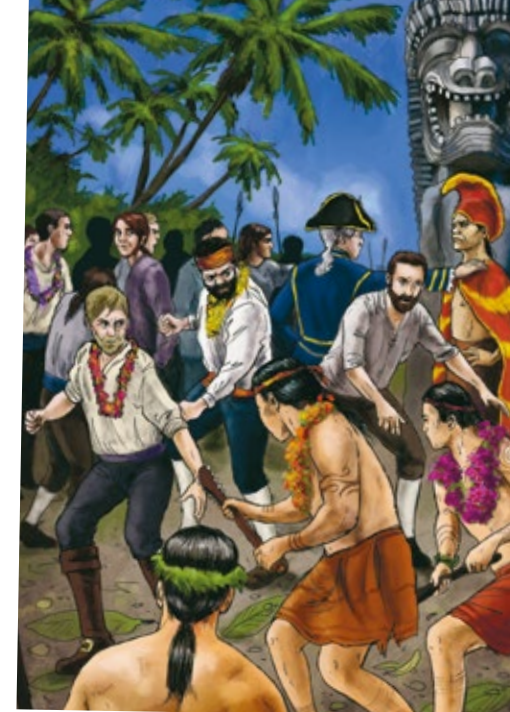
Kingorna pilliutissat aggiunneqarput.

“Aloha Lono! Aloha Lono!”

Kaptajn Cook angutitaalu tunissutisiortorput. Siuterorsuit angisuut. Anaatat qisuit eqalussuit kigutaannik ujaqqanillu kusa-nartunik kusassaattillit. Annoraamernit kusanartumik ikaartitikkat. Kaptajni niaqorummik timmissat papiinik takisuunik kusassaa-tilimmik tunisippoq. Alex isumaqarpoq kunngip niaqorutaasaanil-luunniit kusanarnerusoq.

Kingusinnerusukkut tikeraanut nerisassat sassaalliutigineqar-put. Neqinik nerpinnillu mamarunartunik sassaallerfigineqarput. Kingupparujussuit naatitallu isseqarluartut. Tamarmik pilutanut qorsooqqissunut iliorarneqarsimasut. Aliikkusersuisoqarporlu. Qitigissanik tumerparpaartoqalerpoq, kokosit ameraasai akuttoqa-tigiissaarissutigalugit nivissat qittaserput. Arnat qitequtitik iviusut erfattuinnanngorlugit uppatitik aalatillugit qitiutigalutik erinarsor-put. Kaptajn Cookip inuttai arlallit avalapput qiteqataalerlutillu.

Eqqissiviillioortoqalerporli. Kunngip sakkuituuisa umiartortut savii panaallu tigooralerpaat. Sakkui saviminernik sanaat alutore-

qaat. Umiartortut oqaasipilullutik sakkuminnik arsaartinnaveer-saarput. Kiisa paggitilerput.

Tujorminarsivoq. Alexip anaanani ataatanilu ornikkusukkaluarpai. Qanorli iliussava? Sissami nunap inui RESOLUTIONip umiaasaanik avalassimapput. Ipullutik angalaqattaarput, soorlulusooq umiaris-sami silittumik angallateqaannartut. Tamanna Cookip nuanna-rinngilluinnarpaa. Pissippoq qaqqallu qaaniit kamalluni suaarluni umiatsiaq unitsissagaat.

Alexip eqqissiveerunnini malugaa. Kaimaillu aamma tasissiukkaani malugaa. Kaimaip siggui sajupput. Umiartortut sakkoorsernertik kamaatigalugu qatituumik nilliapput. Sorsuttartut tinngivigiin-narpaat. Tilluarlugit støvleqarlutillu tukertarlugit. Nunap inuui nil-liapput anaatamminnullu anaalerilerlutik. Alexip Kaimai tasiorlugu Lonop eqqaassutissaata tunuanukaappaa. Tassaniipullu imminnut pakkullutik annilaanganermillu sajuttuinnaallutik.

Kaptajn Cookip kunngi tiguaa issuttuullugulu. Niaqorutaa kusanar-toq nakkarpoq uliguallu meqqutai qalipaaticissut sumut tamaanga teqqalallutik. Cookip kamalluni nunap inuui umiaasamik qimaani-arsarisut tikkuarpai kunngilu issuttuuteqqillugu. Taamaalisorlu sorsuttartut qalugiusaminnik anaalerutiminnillu periarpaat. Cook eqqortippoq nukillaarlunilu. Aanaarluni eqqaassutissap saavani nalalerpoq.

Taava nipaallilluinnarpoq. Nipaallingaarmat sissami imarpaluk ersarissilluni.

“Toquvoq,” Alex isussuppoq.

Kaimai qungujorujussuarpoq.

“Lono,” oqarpoq Kaptajnilu tikkuarlugu.

Alex ileqimisaartorpoq. Ilumut upperinerpaat Cook guutiusoq toqusinnaanngitsoq?

Siuteruusarujussuup nipaa tusarsaaqilerpoq. Umiartortut qi-maapput. Qaqqamiit ammut arpaliupput. Sioqqatigut arpassin-narlutik imaanut teqqaapput. Nalullutik sukkaqalutik umiarsuar-mukarput. Qanoq perianngitsoq umiarsuup tingerlaatai siaarii-

katapput RESOLUTIONilu avammut aallarpoq

Kaptajniat toqungasoq qimanne-qarpoq.

Nunap inuisa qaqortumik amilik uummarsaraluarpaat. Ikiqqullutik eqqaassutissaq Lono pattakkalu-arpaat. Cookili aalariarneq ajorpoq. Aassuarmi qeqqani nalaannarpoq. Palasip uillumik angisuumik ujamil-lip Alex takuaa tigullugulu. Alexilu ersinermik ilisimajunnaannersaa-soq nusullugu toqungasup tungaa-nukaallugu.

“**Mana!**” Angut qaqortunik umilik suaarpoq Alexillu assaanik kaptajnip niua naqitsillugu...

Alexip silani tammaanngersaavaa. Sequnngerpoq. Takusaqaqqinnissani qunugilerpaa. Tusaasaqaqqinnissani qunugi-lerpaa. Malugisaqaqqinnissani qunugilerpaa.

“Alex! Alex!”

Anaanaa ataataalu suaartarput. Assani nusuppaa uillunilu. Alex saagut aqqusaarlugit katersugaasivimmi ingerlaqqimmat paarsisoq nikorfavoq uminilu kumillugit.

Aakulu anaanaa ataataalu takkupput.

“Alexiaa suli maaniippit?” Arnaa oqarpoq. “Unami saaneq ilaa at-tunngilat?”

Alexip paarsisoq qissimippaa. Umiisa ataani qungujunnera taku-neqarsinnaavoq.

Taava ataatami tuimigut attoraani malugaa:

“Nukappiaraq-aa qaaniarit. Qajarissat kunngillu niaqorutaasaa timmissat meqqutalik aamma sorsunnermi anaatat eqalussuit kigutitalit takusarniartigit.”

Alexip uiloq kaasarfimmiiittoq attorpaa eqillugulu. **Mana,** eqqarsarpoq.

Managua, Nicaragua
Ulloq. 12. juli 2013.

Qallunaanut ikinngutinnut,

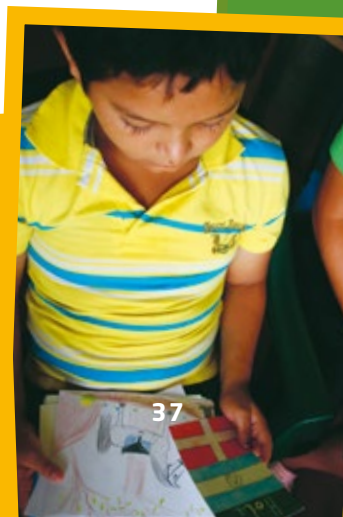
Kortinut allagarsiarpassuarnut kusanartunik titartagar-talinnut inussiarnersumillu inuulluaqqussutitut tamanut qujavunga. Aammaluunniimmi spaniamiutut allagaagamik.

Tamassi Nicaraguamiuaraasunga eqqaamasimagassinga uum-mammit pisumik qutsavigaassi, allakkasilu tamaasa atuar-nissai qilanaareqaakka. Aatsaat atuarlugit aallartippakka, nukappiaqqap Arthurimik atillip allagaa atuarpara, taanna allappoq Danmarki ilaanni nittaattartoq qianarsisaqa-lunilu. Uanga apummik takusimanngisaannarpunga. Maani Managuami kiattuaannangajattuvoq. Aamma niviersiaraq Linemik atilik allassimavoq Messi Barcelonalu nuannareqa-lugit - soorlu uanga. Taama nunagut imminnut ungasitsi-gisut assigiimmik soqutigisaqarnerput eqqarsaatigalugu tupinnalaarpoq.

Qujanaq eqqarsaatigigassinga. Piffissaq manna uannut misi-gissutsikkut sakkortulaarmat assut nuannaajallatsippar-singa. Aanagami napparsimavoq. Uanga ajunngilanga. Eqqaa-veqarfissuup eqqaani illumut allamut nuunnikuuvugut, aamma sulisarsartaqaanga.

Qujallunga asannittumik inuulluaqqusivunga Managuami ikinngutersi

Tonio

Danskit meerartaat spaniamiutuullaqqeqaat!

ALLATTOQ: KATHRINE DALSGAARD AAMMA EVELYN PINTO
ASSILIISOQ: FABIOLA VILLARREAL NÚÑEZ

Nalinginnaasuunngilaq meeqqanit nunanit allaniit ullormut 800-t sinnilinnik kortinik allakkanillu allagarsineq. Ingam-mik Toniomik ateqaraanni Nicaraguamilu eqqaavissuit ilaanni najugaqaraanni. Immaqa ukioq kingulleq AtuaRaket Nicara-guamiinnera pillugu atuaravit Tonio takusimassavat. Immaqaluun-niimmi aamma illit Toniomik nuannaajallatsitseqataassimassaait?

Toniop allagarsiani tamaasa takulluarniarlugit iggavimmi ner-riviup qaanut siaarsimavai. Allagarpassuit qaleriiaat amerlangaa-ramik igalaavaraq angusimavaat. Ikinngutiminut takutinnissai qilanaareqaa. Toniop allassimasut tamaasa allaffigerusukkaluarpai. Kisianni allakkat 800-t akissallugit amerlavallaalaaramik. Torral-laallunili meeqqat Danmarkimiittut tamaasa ataatsimut allaffigisi-mavai.

Malugissutsitit tamaasa atorlugit Sierra Leone misigiuk

Nittartakkami Sierra Leone pillugu sammisat pissanganartut arfinillit takusinnaavatit. Meeqqat AtuaRakettimiittut ilikkarluarnerusinnaavatit. Nunaannarmi illoqarfeeqqanit illoqarfillu pingaarnersaanni ulapaarfiusumit filmit assillu takusinnaavatit. Sierra Leonemi meeqqat ulluinnarni inuunerat, sulinerat atuarnerallu pillugit atuarsinnaavutit. Sierra Leonemiut nipilersugaat tusarnaarsinnaavatit erinarsoqataallutillu. Inussiaateqarneq, innuttaasut sorsuunnerat demokratiilu nutaaqisoq pillugit paasisaqarsinnaavutit. Naatitat nioqqutissiallu pillugit ilinniarsinnaavutit najoqqutassanillu mamarunartunik nassaarlutit. Pinnguaatit nuannersut ilikkakkit namminerlu kusanartunik pinnersaasiorit. Sierra Leonemi pinngortitamut misigisassasiorit uumasullu nujuartat takullugit.

Meeqqat AtuaRakettimiittut pillugit filmit takukkit.

SIERRA LEONEMI MEEQQAT

SIERRA LEONE PILLUGU ILISIMASASSAT

SIERRA LEONE ULLUINNARNI

KUULTIT ALIGOQQIILLU

TUSARNAARIT, PINNGUARIT ILINNIARILLU

MEEQQAT SULISORINEQARTARNERAT

heleverdeniskole.dk/laeseraketten

Jesse

Jesse Freetownimi najugaqarpoq

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN
ASSILIISOQ: WILLIAM VEST-LILLESØE AAMMA DORTHE NIELSEN

Bilit, motorcykelit taxallu kaajallattarissakkut kigaaqalutik ingerlapput. Pisuinnarluniluunniit sukkanarneruvoq. Kaajallattarissap qeqqarpiaaniippoq orperujussuaq – bomuldræ, Sierra Leonep illoqarfiisa pingaarnersaata Freetownip ilisarnaatitoqarsua. Illoqarfik Freetown immap tungaanut sivinganersamiippoq, orpissuarlu imaanit avataaniit ersareqaaq. Illoqarfimmi angalaaraanni inuisa atugarissaarnermut tunngatillugu atugaasa assigiinnginnerujussuat ersareqaaq. Illoqarfiup qeqqani illorsuit kusanartut angisuut, allaffiit aningaaserivillu. Najugaqarfiit kusanartunik illutallit, pisiniarfeqqat, cafét atuarfillu. Aqqusernit niuffaffiit inuppassuit, tunisaqarumaarnertik neriuutigalugu, ulloq naallugu tuniniaallutik najortagaat. Najugaqarfillu taakku qanittuanni Freetownip pissakillioortortaasa najugaqarfii, amitsunik aqqusinillit, illuaraat saviminermik saattunik qaallit siaruarsimapput.

Maani illoqarfiit pingaarnersaanni Jesse 12-inik ukiulik ilaqtanilu najugaqarput. Faya Cornerimi, illoqarfiup immikkoortuani pisuujuallaaratillu piitsuuaallaanngitsut najugaqarfiisa eqqannganni najugaqarpoq.

Aqqusinersuarmit pisinnaat aqquaatigut amitsukkut illut akulloqqullugit ingerlagaanni illuat tikitassaavoq. Illu qaliaqarpoq, altanimiillu illoqarfik tunuanilu sivingarnit qorsuusut takuneqarsinnaapput. Illu angivoq, inuimmi 9-t tassani najugaqarput. Jessep najugaqatigai angajoqqaani, aleqani nukkanilu. Aamma illumi najugaqarput aanaa, ajaa, atsa atsaatalu pania. "Ataataga mobilit atortussaannik tuniniaasarpog, ananaga politiuvoq," Jesse oqarpoq. "Aamma uanga mobileqarpunga, atorpiarnerli ajorpara."

Kammiginerpaasara Hassanamik ateqarpoq

Jessep kammaginerpaasaa Hassana eqqannguanni najugaqarpoq. Kammagiittuaannarnikuupput. "Hassanalu isumassarsisaratta arsaqatigiittarlutalu nuannequtaasa ilagaat," Jesse oqaluttuarpoq. "Hassanallu ilaqutaasa nalunngingaarmangga qaqugukkulluunniit iserfigisinnaasarpakka."

Hassana Jesselu ilagiittaqaat. Taamaallaat tallimannngornerni ualikkut aamma sapaatini ullaap-tungaani ilagiinneq ajorput. Tallimannngornikkut Hassana moskemukartarpoq – ilaqutariit muslimi-ugamik. Aamma sapaatit tamaasa Jesse ilaqtanilu naalagiarput – kristumiugamik. Aamma nukappiaqqat taakku marluk naggueqatigiinnit assigiinnngitsuneersuupput. Jesse krio-voq, Hassana fula-lluni. Assigiinnngissutit soqutiginnilaat. Kammagiinnerpaajuppummi. Kammagiinnerannut takussutissat ilagaat ikinnguti-giinnerup tajai qalipaati-gissut. "Hassanami pisakka," Jesse qungujulluni oqarpoq.

Arlariilluni arsarluni nuannernerusarpoq. Taamaamat nukappiaqqat arlaliullutik akulitsumik arsarput ataatsimuualaartlutillu. Aamma tv-imi arsarput nuannarisaaqat. Jessep aamma tanngassimaarutigisaqaa Manchester Unitedip tujuuluaraanik peqarnini.

Upperisat assigiinnngitsut akimorlugit ikinngutiinnerit

Jesse atuarfimmi namminersortumi mikisumi atuartuuvuq. Atuarfik kristumiussutsimik tunngaveqarluni ingerlavoq, kisianni atuarput affangajaat muslimiupput. "Maani Sierra Leonemi inuit apequtaatinneq ajorpaat upperisarsiortunut imaluunniit naggueqatigiinnut sorlertut ataneq. Akuleriippugut. Aamma taamaappoq aappariit ikinngutiigiillu akornanni," taama nassuiaavoq Jessep ilinniartitsisua Arthur Kuroma.

Sierra Leonemi meeqqat amerlanerit assigiinnngitsunik upperisaqarnerlutik eqqarsaatigineq ajorpaat. Inersimasulli erseqqisarpaat upperisat naggueqatigiillu akornanni ammasuuneq nunap ilisarnaataasa ilagigaat pingaarutilik. Tamannalu tulluussimaarutigisarpaat. Nunami piitsumi sivisuumik innuttaasut sorsuuffigisimaanni inuit upperisartik naggueqatigiinnertillu malillugu immikkoortitersinnaasernerat periasaarsinnaasarpog. Nunarsuarmi piffinni amerlasuuni taamaappoq, Sierra Leonemiunngitsorli.

Nunarsuaq takorusuppara

Jesse Hassanalu atuarfeqatigiinngillat. Jesseli oqaluttuarpoq aamma atuarfimmi allanik kammaqarluni.

"8. klassimi atuaqatigiilluaqaagut," oqarpoq. "Atuarfimmi nuannersaavoq atuarneq anitsiarfimmilu isikkamik arsarneq," qungujulluni oqarpoq. Aamma ilinniartitsisuni nuannareqai. "Atuarfimmi ilinniartitsisukka uatsinnut nassuiaassisarmata iluareqaara. Pikko-reqaat," oqarpoq. "Sungiusagassatsinnik tunisarpaatigut, tamaasalu paasisimanerigut paasiniaarlugu apersortarluta."

"Nunaga naammagisimaaqaara," eqqarsarpassilluni nangippoq. "Tumaqarpunga præsidentitta innuttani isumagilluarai."

Jesse Sierra Leonemit aallarsimanngisaannarpoq. Angalariususinnaaqaarli.

"Atsaqarpunga Italiami najugalik. Nuna taanna pillugu tusartakakka amerlangaarmata nuna taanna assut takorusuppara. Neriupunga siunissami qanittumi nunamut tassunga feeriarnissatsinnut akissaqalissalluta," oqarpoq.

"Nunarsuup ilaa takorusoqaara."

Jesse allaaserinnippoq

Ullut ilaanni Jessekut atuaqatigiit allaatigisassamik suliasinneqarput, imaattumik:

"The happiest day in my life". Jessep allataa ima aallartippoq: "The happiest day in my life was on Friday the 12th of april 2013. It was my birthday ...". Jessep inuuiani susoqarsimanersoq paaserusukukku uani takusinnaavat heleverdeniskole.dk Tassani allaaserisaa tuluttut aamma danskisunngorlugu atuarsinnaavat aamma Jessep atuarfimmi nipituumik atuaraa tusaasinnaavat.

Nukappiaraq pingasunik isilik

ALLATTOQ: CAMILLA WANDAL · ASSILIARTAI: HANS OVESEN

Oqaluttuutilaarniarpassi qanoq ilillunga tuattuaraannginera aamma iloqiattut inunngorsimannginnera paasisi-manerikka. Oqaluttuaavoq ullup ataatsip ingerlanerinaani inuunerup allanngorluinnaarsinnaanerani imalik, naak ulloq taanna arlaleriarluni toqungajannermik ilaqaraluartoq. Uppererusunnerlugu illit nammineq aalajangissavat, tassa kisianni ilumoortuuvoq. Aamma pingasunik iseqarnera (allatuulli isit marluk pingajuallu imertut tungujortigisoq pukusunni). Taama illunga inunngorsimavunga. Taama oqarpoq Atua-Lene, taassumami inunngorama najuussimagami nalunngilaa. Anaanaga ernereerami toqusimavoq. Taamaamat uanga Atua-Lenemi atuakkanik atorniartarfimmi peroriartorpunga.

Oqaluttuassarali inunngornerniit aallartinngilaq. Oqaluttuaq 12-iliillunga inuuissiertunga aallartippoq, ullormi taanna qatanngutigiit Kako Denokilu, uannik malersuiuannartut naapippakka:

“Sanngiingaravit qullugiarluunniit ilinniit nukittuneruvoq,” Denok oqarpoq.

Neqaarniami neqisiara poortaq tigummiara egeruloorpara. Inuuissiorama unnukkut nerisassaraarput. Atua-Lene iggaviup qulaani qummuattaqqamit aningaasanik tigusinikummat neqimut akissaqarpugut. Nalinginnaasumik neqinut akissaqar-neq ajoraluarpugut, tamatta piniarsinnaannginnatta. Atua-Lene utoqqaavallaarpoq uangalu susinnaanngilanga.

“Immaqaana qullugiaasoq,” Kako oqarpoq.

Nukappiaqqat taakku marluk qanilliarporpaannga. Allani inoqarnerisooq qineraluarama kisimiivippugut.

Denokip tigummiara takulerpaa.

“Suuteqarpit?” Aperaag. Isai piuartorpaseqaat. Sukkasuumik kinguporsupallappunga. Manngoq naakkiuffigilugulu orlungajappunga.

“Sooruna pukutsunni maajunnartumik iseqartutit, atussanagulu?” Denokip nipaa mitallerpaluppoq.

Isikka qasillerput – ilumoorpormi. Manngoq takoreeraluarlugu pikkarlunnermik annilaanganermillu naakkiuffigaara.

“Qaaguk.” Denokip tigummiara tikkuarpaa.

Ileqimisaartorpunga. Qanera inoqajuitsup sioraasut panertigaaq. Annilaangangaarama soorlu nammineq oqara ipissutigiinnasagiga. “Unnuguuna nerisassarput,” oqarpunga.

“Tusaannginnamma? Immaqaluunniit aamma pingasunik siuteqartariaavit?” Denokip qanilliivillunga oqarfigivaanga.

Uummatiga tilleruluppaluppoq.

“Kaaqaanga ingerlaannarta, unitsinniaruk,” Kako oqarpoq.

“Taamaammammiuna taamaaliortunga.” Denokip tigummiara nakkupaa. “Parsangap nerisassaatinu tunniutereerpagu ingerlasaagut.”

Naluara qanoq ilillunga sapiillisaarsinnaanngornersunga. Nalunngilarali neqi – Atua-Lenep aningaasanik sipaakkaminik akilersimasaa tunniunnaviarnagu.

“Naamik,” oqarpunga.

“Naamik?” Denokip isai quppaaqqatut amitsigilerput.

Nissukka sajupput. Denok assortornikuunngisaannarpara.

“Taavami nammineq tigussavara!” Denokip tigummiara tigoriarpaa.

Ungali poriarlunga aqqusineeqqakut orpippassuit iluinit arpappunga. Uummatiga tilleruluppoq. Denok Kakolu tununnguan-niipput.

“Parsangaa, angussaqaarpatsigit!” Denok suaarpoq.

Kiagungaarama tunora kuuttuinnaavoq. Taamaakkaluortoq suk-katseqqippunga. Niukka tamaviaartippakka. Kakillaalutsitsigaluar-punga, tununniilli suli Denokip Kakollu malippaannga. Pingasuul-luta nalunngilarput angussagaannga.

Orpiit pilutaasa killingatigoorama aqqusaalatorigaangakkit qasilittarpoq.

“Pinguarusukkunnaarpugut!” Denok suaarpoq. “Neqi tunniutiinnaruk!”

Arpaannarpunga. Anersaartornera oqimaaqaaq. Kiagunnerma isinnut kuunneri qasilipput.

Taavali ajorluinnartumik pisoqarpoq. Qaarsukkut innap killinganut pisimavunga. Innap killerpiaaniippunga. Takassa qorlor-toq atseqaluni ittuttuinnaavoq. Kuuk qorlortorujussuulluni atinni qaqortuinnaalluni kuuppoq.

“Puulukerputit, ha’?” Denok tununnut unilluni oqarpoq.

Isima pingajuannik kuuk qorlortuinnaasoq isigitiigalugu saap-pakka. Paasisinnaanngilara sooq neqi poortaq tunniutiinnarsi-mannginnerlugu. Taamaalorsimasuugumami silatusaarnersimas-sagaluarpunga.

Kisianni Denokip nammineerluni neqi tiguua: “Qujanaq,” tiguu-tigalugu oqarpoq.

“Qaa, iperarniaruk!” Denokip neqi tigoqqiutigalugu oqarpoq.

“Denok, ingerlaannarta...” Kakop angujuni taliatigut tiguuti-galugu oqarpoq.

Denokilli ajappaa. Peqatigitillugulu talera qissallariarpaa neqi tiguniarlugu. Tassalu tassani ajutoorneq pivoq. Orluvunga. Tamatumuunali tummaasaarullunga malugaara. Nakkarpunga. Annan-niarlunga ivikkanut nunamullu ataniarfissarsioraluarpunga. Attugaqarnangali, silaannarsu-arliuna.

“Ikiorsingaaaa!” Suaar-punga.

Denokip siunera takut-siarpara. Tupassimanermik aatsaannarsimavoq. Immaqaluunniit annilaarner-mik. Silaannakkoorpunga. Allaanngilaq piffissaq uninngasoq, taamaalinerani

taamaallaat kuup kuuppalunnersua tusaasinnaavara. Taava imermut nillertuinnarmut morsuppunga.

Qaputtuinnaavoq. Erngup iluani paatsiiveqarnanngivippoq. Imermik oqummersivunga. Tallikka aalatippakka. Nalunniarsarigaluarpunga sarfarli sakkortuallaqaaq. Imeq nilleqaaq. Soorlu tassa meqqutinik amera kapoorneqartoq. Kuugussaavunga. Uummatiga tilleruluppoq.

Orpik napisimalluni kuuk qulaatilaarlugu uppissimasoq takulerpara. Tigoriarpara tigullugulu. Assannik qasillertooraluarlunga tigummiinnarpara. Iperarukku nalunngilara toqumik kinguneqasasooq.

Kuussuarpoq. Kuunnera sakkortungaarmat orpik iperangajattarpara. Kigutikka kiivakka nukissamalu nunngutaat atorlugit imminut kivillunga orpimmut qaqillunga. Nukikka annernaraluaqisut nunamut paarngorlunga pivunga. Qasungaarama aqullaavinnarpunga.

Kiinnakkut nillertumik aluttorneqarlunga iterpunga. Isariaraluarakku ameq masattoq attorpara. Uummatigalu tilleruluttuinnaasooq tunumut illuarpunga. Taamaalisorlu itertitsisora suunersoq takulerpara – amaroq imermioq. Orpiup uppinnikup qaaniippoq siggumilu sinai aluttorlugit. Sakissakkut annerpunga anersaartornerlu ajulingajallunga.

Oqartoqartarpoq amaqqut imermiut pisaatik erngup iluani qaarusumminnut aqqaassuttaraat iluitsuutillugillu nerisarlugit. Amaqqumit imermiumit pisarineqartup timaa nassaarineqanngisaannarpoq.

Ulloq manna tikillugu oqaluttuaannaasutut isigisaraluarpakka. Amaqqulli isaa tungujortoq taartoq qingaalu aanissimasooq isigilerakkit qalarunnaavippunga. Ilumoortumik amaroqarpoq imermiunik, uumalu suallaatiginngivillugu toqoriaannaavaanga. Kigutai ipittut seqinermit qillalaartinneqarput. Isigai silittuupput ipittunik kukillit. Pillagunartunik sakiaqarpoq qasertunik tungujuartunik meqqulinnik. Imeq meqquisigut orpimmut nikorfaffianut kuuppoq.

Ajaperlunga nikuinniarsaraanga. Nikuippunga. Orfaalaleralua-

riarlunga arpalerpunga. Alloriarnerit tamaasa nissukka anner-tarput, arpannera arriippoq. Amaroq isigisinnaavara. Orpimmi issiavoq sigguumi sinai aluttorlugit. Malugileriasaarparalu neqi suli tigummiarlugu. Qanoq ilillunga erngup qaputtuinnaap iluani tigum-miaannarsinnaasimaneriga naluara. Maannali amaqqumut milori-uppara neriullunga taanna nererusunnerussagaa - uanninngaanniit.

Pisserujussuarluni neqi suli silaannarmiittoq kiivaa. Iluitsuutillugu iivaa. Isiminilli tungujortumik taartumik sequnngingajasimalluni nakkuteqqilerpaanga. Taamaalinerani manngormut naakkiippunga. Assannik tuppunga, ujaraaqqallu itumannut kappussuuppallupput. Qasilik.

Kinguninni amaroq torlumminit qamanngavik qatimaappoq. Nipaata talima meqquluaat tikkortippallappaat. Paarmorlunga ingerlaqqippunga, amarorlu tunginnut tingivoq. Qisumineq tiguara amarorlu taassuminnga ajanniarsaralugu. Amaqqulli kiillugu arsaarpaanga nunamullu uppitillunga.

Nalavunga. Amaqqup kigutini nuisissimallugit narnguppaanga. Tuikkut illuttut isikkaminik tummaqqavaanga tassungaarlulu qatimaaffigalunga. Taqqakka tillerulupput. Erniinnaq toqussaanga.

Erniinnaq toqqusaakka siissavai imermullu morsugutissavaanga Atua-Lenellu susimanersunga paasinngisaannassavaa.

Taamaattoqarsinnaanngilaq! Toqorusunngivippunga! Sanimut illikarpunga nipissaralu tamaat qatimaallunga. Amaqqup tusarnaar-tutut illuni siutini aalatippai. Isigassuarminilli oqimaatsumik sakis-sakkut tutivaanga kukissuiliuku isigigakkit.

Qatimaqqippunga. Amaqqup nakkuppaanga qatimalullunilu. Qatimaluffigaara. Nipiga suminngaanneernersoq paasinngilara kisianni qamanga torlunnit ilorpasissumiit anillappoq. Amaqqup niaqqi eliqimisaartippaa. Takusinnaavara tungujortumik taartumik ataasiinnaarmik iseqartoq. Aappaa qaammatitut qaqortuuvoq. Isaa qaqortoq alarsinnaanagu isigiinnalerpara.

Marluulluta qatimaluppugut. Nipigut kattupput amarorlu issut-tuuteqqippoq. Tamatumuuna timini tamaat issuttuuppa imeq kuseriarneeqqatut teqqalatillugu. Soorlu ulloriaaqqat. Soorlu angak-kuakkamiilluni. Amaroq uangalu. Qatimalunnigut, maanna ataat-simuuleramik erinarsornertut nippattut. Kuseriarnerillu eqqarput tamaat ulikkaaramikku soorlu ulloriaararparpassuit.

Amaqqup isikkani sakissanniit peerpaa. Ilummut anersaarujus-suarpunga ingillungalu. Nikinngilangali. Amaroq saallugu issiaan-narpunga isaasigullu nakkutiinnarlugu. Tarrarali isaani qaqortumi-ittoq takuleriasaarpara: nukappiaraq saluttoq qernertunik nujalik. Ulussarissoq. Taartunik isilik. Aalajangersimarpaluttoq isaanilu ersineranik malunnartoqanngitsoq. Ilumut uangaanerpoq?

Uisorersarpunga. Eqqarsariaqqaangivillunga amaroq assannik tagiarpara.

Attorniariarakku kuseriarnerpassuit kaavilerput. Kaavilerput, kaavilerput, kiisa kaavittuliatut isikkoqalerput. Taamaatsianngit-soq kuseriarnerit assannut amaqqumik attuumasumut torarput.

Assaga amaqqullu sakiaa imermik isaaffigineqaramik tungu-jortuinnanngorput. Assanniit talera aqqusaarlugu timinnut kuuttut tungujortutut kuuppoq. Taava timinnut tamanut siaruaappoq, taamatullu aamma amaqqumut pisoqarpoq. Naggataagut marluulluta tungujualaartumik qinngorneqalerpugut.

Siornatigut sapikkannik piginnaasaqalersimallunga malugaara:

ataatsikkut imminut amarorlu isigisinnaalerpakka. Niaqora sanganu-tippara orpillu uppinnikoq isigaara. Amaroq orpippassuit tungaan-nut qiviarmat orpippassuit isigaakka. Isinnik pukusunniittumik amaqqup isigisai takusinnaavakka.

Amaqqup sakiai attoqqippakka. Tagiuffigaanga, uangalu siutaata tunuatigut kumippara. Qiviaqqimmanga takuara isaata illua qaqr-tuujunnaarsimasoq. Uanga pukusunni isittut qalipaateqalersimavoq – tungujortoq qaamasoq.

Nikuikkama aamma amaroq nikuippoq. Sakissakka angullugit angissuseqarpoq. Aatsaat taama amaqqumik angitigisumik taku-vunga. Utimut illoqarfeeqqamut ingerlanitsinni ajapersimaffigaara.

Naluara susoqarsimanersoq, taamaallat angakkuarnertaqar-toq nalunngilara. Nalunngilarali inuuninni ikinngutis-savinnik ikinngutitaarlunga. Aamma nalunngilara qaquguluunniit Denokimit Kakomilluunniit qin-ngasaarteqqinniarnanga, uangami tuattuaanangalu iloqiaallunga inunngorsi-manngilanga. Malugisin-naavara amarorlu pingaarutilimmik su-liassaqarluta. Paasi-sariaqarparput soq naapitinneqarsima-nersugut. Sulias-sarali siulleq tassa angerlarlunga Atua – Lenep oqalut-tuukkiartornissaa annassimallunga.

Musu naalackersuisun- ngorniarpoq

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN · ASSILIISOQ: WILLIAM VEST-LILLESØE

» Illoqarfissuarmut Bo-mut apuukkatta arnaq biilertoq takuara. Aamma arnat mekanikerit naapippagut. Taamaattunik takuni-kuunnigisaannarpunga.” Musu 12-inik ukiulik oqaluttuarpoq, misigisimasani lu oqaluttuariliinnarlugit isai uummaarissupilus-suanngorput.

Nunaannarmi illoqarfeeqqanit sisamaniit niviarsiaqqat angalammata Musu niviarsiaqqat klubbianiit ilaasimavoq. Angalaneq ullunik sisamanik sivisussuseqarpoq. Ulloq siulleg niviarsiaqqat illoqarfeeqqaminnut aaneqarsimapput biilinillu illoqarfimmut anginnermut qaninnermut Kabalamukarsimallutik. Tassanilu atuarfimmi unnuillutik. “Niviarsiaqqat taama amerlatigisut ilagalugit nuanneqaaq. Ikinngutitaartorpunga. Arnallu marluk angalaqatigisagut pitsaaqalutik. Aamma nerisassiuuttarpaatigut,” oqaluttuarpoq.

Sierra Leonemili illoqarfiit anginersaata tullianut Bo-mut tikineq misigisat annersaraat. Tassani arnat assigiinngitsut - tamarmik ilinniagaqarsimasut – oqaloqatigivaat. “Arnamik eqqartuussisuserisumik naapitsivugut aamma præsidentip allaffiani sulisumik,” Musup oqaluttuani nangippaa. “Taava eqqarsarpunga: qanortoq una ilillunga taamaattunngorlanga, ilinniarsimasoq biilertartorlu? Aalajangerpungalu atuarfimmi suli ilungersornerulissallunga,” aalajangersimarpaluttumik nipeqarluni oqarpoq.

Musup illoqarfeeraanukaqataagit

Sooq Musu niviarsiaqqallu angalaqatai angalagamik taama alutorsartigisimanersut paaserusukkukku taava Musup illoqarfeeraanut Kondebaia-mukartariaqarputit. Illoqarfiit pingaarnersaanit Freetownimit avannamut Kabalamut, aqquserngit ajunngippata itersaqarpallaarnatik angalaneq akunnernik 6 – 7-inik sivisussuse-

qartarpoq. Kabalamit Kondebaiamut ingerlaqqissaatit. Aallaqqaarluni aqqusernit silipput ilaannilu lastbiilit motorcykelilluunniit naapitassaasarpur. Ungasinnerusumi aqqusineq amilivoq biililu ujaqqat anngajaat itersallu qarsuallugit orfaasupilussuanngussaaq. Ingerlaarfik portusuunik palmerasaarlunilu narsaatitarsaarpoq suaasanik majsinillu naatitsivinnik. Inunnik takussaasoqarpiannigilaq. Inersimasut meeqqallu ataasiakkaat niaqqumminni qisussanik nammattut aqqusernup killingatigut ingerlasut naammattuugasasarpur. Kuummik ingerlaffigisaqaruit inuit uffartut atisanillu errorsisut takussavatit.

Akunnerit arlallit ingerlareeraanni illut siulliit nuissappur, Kondebaiamullu apuutilersimassaatit. Illoqarfeeqqami illutut sanaaq angisooq tassaavoq atuarfik. Illut marrarmik sanaajuppur saviminnermillu saattumik qaaqarlutik. Savaasat kukkukuullu sumi tamaani angalaarpur. Ilaqutariit amerlanerit illup tunuani igaffeqarpur qaaliinnakkanik, siallersarnerata nalaani atortakkaminnik. Illup silataani ikumatitap qulaani iganerusarpur. Illut innaallagiaqaratillu imeqanngillat. Illoqarfeeqqap qeqqani suaasanik katersiviup nalaani panersiiviusartumik soqannginnersaqarpoq.

Tassani Musu ilaquattanilu najugaqarpur.

Illoqarfeeqqap qeqqani soqannginnersaqarpoq suaasanik panersiiviusartumik. Takuneqarsinnaavoq niviarsiarap suaasanik eqiterisoq.

Ilaqutariit tapersersuipput

”Ataataga anaagalalu atuarsinnaanatillu allassinnaanngillat,” Musu nassuiaavoq. ”Pitsaasumilli ilinniagaqarnissara kissaatigaat,” oqarpoq.

Musup angutaa Karifala Sesay nassuiaavoq: ”Niviarsiarap nammineersinnaanngortariaqarpoq. Immaqa aamma anaanani nukkanilu isumagisinnaanngortariaqarpai. Uanga utoqqaliartorpunga, nalueralu ilaqutariit tamaasa pilersorsinnaajuaannarumarlugit.” Eqqarsaateqarpasilluni meeqqat pinnguartut nakkuppai, nangillunilu: ”Paniga ilinniagaqarnissaanik tapersersorpara tulluusimaarutigalugulu. Ingerlalluaqaaq.”

Musup angajoqqaani qatanngutimilu ilai najugaqatigai. Sisamanik aneqarpoq ataatsimillu nukaqarluni, Musulu nukarliup tulleraa. Anii angajullit allami najugaqalereernikuuppur namminnerlu ilaqutaqarlutik. Angajoqqaavi tamarmik nunalerisuuppur. Ilaqutariit nerisassaat naatinnerusarpaat. Nutaanik atisartaarnissamut imaluunniit atuarfimmi nutaanik uniformitaarnissamut aningaasanik pisariaqartitsigaangamik majsinik qaqqortarissanillu tunisaqarsinnaasarpur.

Nutaanik pisoqarnikooqaaq

Ukiut siulliit arfinillit Musu illumi qanittuani atuarfimmi atuarnikuuvoq. Atuarfik 1. klassimiit 6.klassimut atuarfiuvoq. 6. klassiul-

luni niviarsiaqqat klubbiannut ilannguppoq. Taamaammanuna aamma Bo-liartunut ilaasimasooq. Niviarsiaqqat klubbiannik aallartitsinermi siunertaavoq niviarsiaqqat ilaqutaasalu tapersorsornissaat, niviarsiaqqat atuarnerminnik ingerlatsiinnarniassammata ilinniagaqarlutillu. Tassa Musumut pisoq nutaaq siulleq.

Aasaanerani atuangiffeqareernerup kingorna atuafimmi nutaami atualerpoq. Atuarfik ungasippallaanngilaq 20 minutsit pisulluni tikinneqarsinnaalluni. Atuarfik nutaaq allanik nutaanik ilinniartitsisulik allanillu nutaanik atuaqatitaarfik. Qujanartumilli atuartut ilai ilisarisimareerpai, arlallimmi Kondebaiameersuupput, aamma Musup kammaginerpaasaa Tenneh. Aamma Musup niviarsiaqqat arlallit illoqarfeeqqanit allaneersut ilisarisimavai. Taakkuuppullu niviarsiaqqat klubbianni kammattaavi.

Siunissamut takorluugaqarpunga

Musumullu pisut ilaat nutaajunngillat. "Ullut tamaasa anaanaga illumi suliassaanik tamanik ikiortarpara," nassuiaavoq. "Imertartarpunga, qisuttartarlunga, nerisassioqataasarlunga uumasunillu paarsisarlunga. Aamma ilaanni narsaatini naasupiluiaasarpunga naatitanillu katersuisarlunga."

Ilaanneeriarluni kammami nuannisaqatiginissaannut piffissaqartarpoq. Piffissarli sunngiffimmi annersaa atuarnermut atortarpaa. Atuarfimmi angusarissarusooqaaq ukiut pingasut qaangiuppata ilinniarnertuunngorniarfimmuot ingerlaqqissinnaaniassagami. Iluatsitsissaguni Kabalami atuassaaq ilaqtutamilu arlaanni najugaqassalluni.

"Siunissami nammineq ilaqutaqalerusuppunga," Musu oqaluttuarpoq. "Ilinniagaqaaqarusuppungali. Arnep ilinniagaqarsimasup kina katikkusunnerlugu nammineq toqqarsinnaavaa," qularpasigani nangippoq. "Aamma taava uiusup nuliami suliffeqarnera akuersavaa."

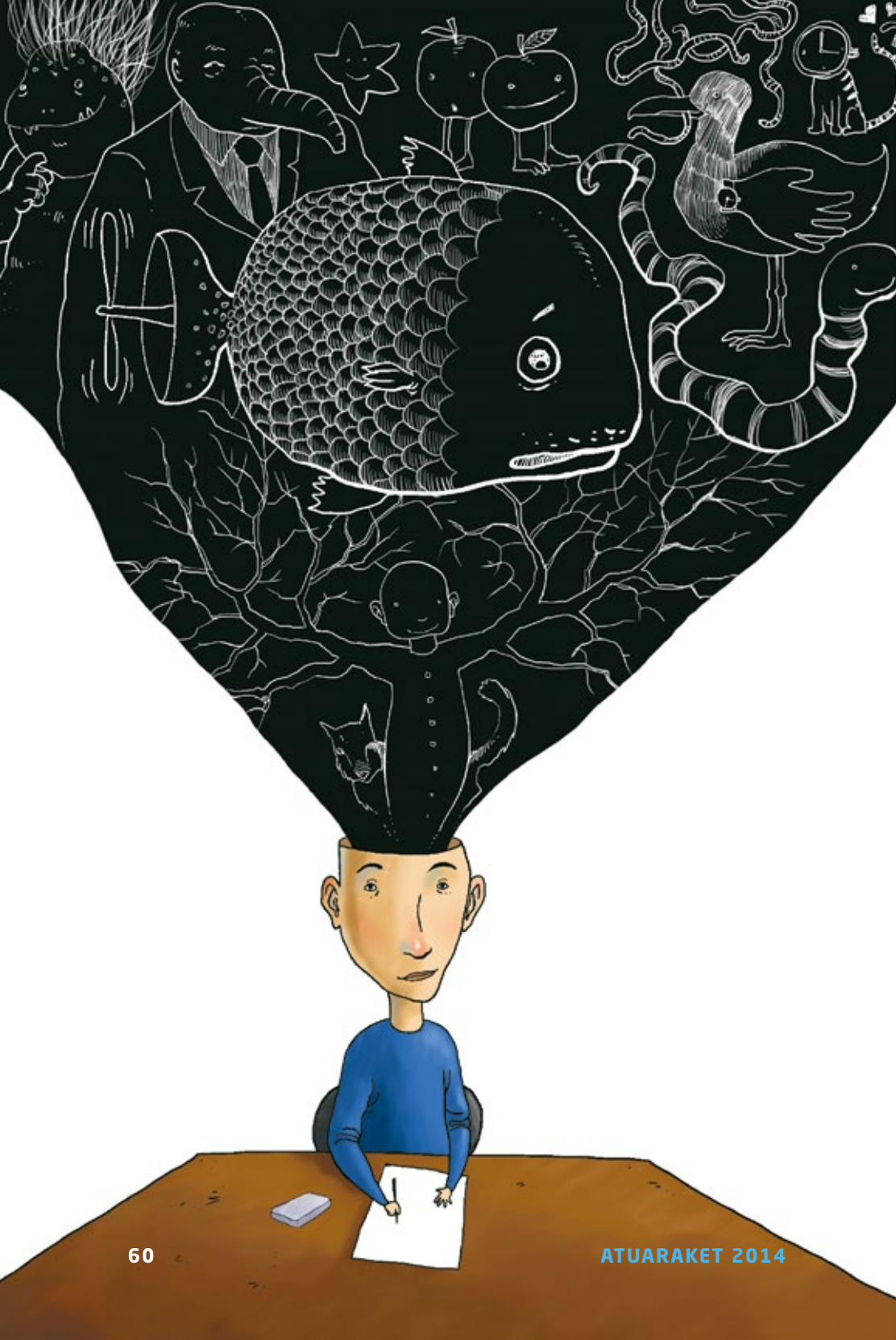
"Uanga naalakkersuisunngorusuppunga. Bo-miikkatta takusinnaavara ilinniagaqarsimaneq qanoq isumaqarsinnaatigisoq. Taamaammat siunissamut takorluugaraara Sierra Leonep naalakkersuisuini ilinniartitaanermut naalakkersuisunngornissara," ilumooraaarluni qungujulaarluni taama oqarpoq.

heleverdeniskole.dk/musu

Unnuatut qernertigisoq

ALLATTOQ ASSILIARTALERSUISORLU: SØREN JESSEN

Suulluunniit titartarsinnaavakka. Assingunngitsulli. Imaappoq uanga nammineq takusinnaasarpakka sumut assingunersut, allalli takusinnaaneq ajorpaat. Eqqumeeqaaq.

Soorlu isigak titartarukku allat isumaqassapput assaasoq. Assak titartarukku allat isumaqassapput aasiaasoq. Aasiak titartarukku allat isumaqassapput naasuusoq. Taamaammat titartakkama suuneri oqaatigissaarnikuuakka. Titartarusutakka titartaannartarpakka, taava allat namminneq suna titartarsimaneriga aalajangissavaat. Taamatut oqinnerujussuuvoq.

Tassa kisianni titartaallunga aallartinngikkaangama suna titartarusunnerlugu nalusarpara. Isumassaarutiivittarama. Issiaan-nartarpunga pappiararlu qaqortoq nakkullugu. Taavali assaga aalalertarpoq. Titarneqalertarpoq. Titarnerit marluk. Titarnerit arlallit. Taavalu sukkatserujussuuartarpoq.

Allaaneq ajorpoq titartakkat namminneerlutik imerpalallutik takkussuuttartut. Soorlu imeq. Niaqqunnut, baaliatut ammasumut, titarnerit kusilertarput, talera aqqusaarlugu, inussakkut anillallutik tuschikkooriarlutillu pappiaqqamut pisarlutik. Titartakkama ilai tupaallaatigisarpakka. Naluikkaluarpara taama kusanartigisunik titartaasinnaallunga. Taama qernertigisunik. Tuschit qernertut ataatama napparsimalerami tunniunnikuusai atorlugit. Nuui illuttut tamarmik inngeqarput. Amitsoq silittorlu. Tassa titartaasartuugaanni pisariaqartitat tamarmik. Soorunami aamma pappiaraq.

Tuschit allaatit 19-it nungunnikuuakka. Pinerit tamaasa taama pisoqartarpoq. Titarneq qernertoq qasertunngortarpoq. Sunngitsuusaartarpunga. Naqinnerulaaginnarlugu titartaaginnartarpunga. Naqinnerullugu iluaqutaasarpog. Taavali nuua ajortittarpoq. Naqin-neroqqikkaluarlugu iluaqutaajunnaartarpoq, titarneq qasertun-

ngortarpoq ersigunnaariartuaarlunilu. Soorlu ataataga. Nalunerlu ajorpara allaatiga atorsinnaajunnaartoq allamillu taarsigassanngortoq. Ataata tuschinik 20-nik tuninikuuaanga. Qanormi iliussaanga kingulleq atoreerukku? Titartaasarunnaassanerpunga?

Ataatama tuschiutai atorlugit titartaasinnaanngikkuma ilima-gaara titartaarusussuseerutissallunga. Anaanagali pikkunaattuus-saaq. Anaanamami titartakkakka nuannarisorujussuai nivinngaas-sortarlugillu.

Inuit titartassallugit nuannarinerusarpara. Inuit nalinginnaa-sut. Imaluunniit ... nalinginnaangajattut. Tassami inoqanngilaq nalinginnaalluinnartunik. Tuschima taama isussuuttarpaanga. Illumorpunga, isussuuttarpaanga. Taamaammanuna allassinnaa-junnaaraangata iginneq ajorikka. Sorliit allassinnaajun-naarsimanersut sorliillu suli atorsinnaanersut takusinnaaniassagakkit nipittartumik nalunaa-qutseriarlugit karseeqamut ikisarpakka. Tuschit sorpassuit pillugit isus-suttarput. Suna titartarne-riga takusinnaasarpaat. Uanga niaqunnut

ammasumut isaasut titartaannartarpakka. Tamakkukujuit soorlu orpiit kanaartaannik talillit. Angutit pamiullit. Arnat qimmitut niaqullit. Titartakkat taamaattut nuannersut. Illartittarpaannga, kisianni ilinniartitsisukka ilumooraaortorujussuanngortittarpaat.

“Allamik titartaasinnaannginnavit?” Aperisarput. “Soorlu illoq? Illoqarfilluunniit?”

Misilittaraluarpara, kisianni taamaattunik titartaanissara kajumigineq ajorpara. Titartakkakka torrallanneq ajorpakka. Il-lunganeq ajorput. Allaaneq ajorput qaarsut putullit. Ujaqqat ilu-siluttut kialuunniit najugaqarfigerusunngisai. Taamaakkaluartoq ilinniartitsisut oqartarput: “Williamiaa, kusanaq, sapinngilatimmi.” Anaanaga oqaaseqarneq ajorpoq. Anaanama nutsakktu tagiaan-nartarpaannga. Soorlu qitsuk meqqusigut tagiarneqartoq. Nuanna-risarpara. Qitsoorusuppunga. Aammami qitsuttut qatimaluusarneq sapinngilara.

Illut uummassuseqanngillat. Uummassusillit titartassallugit nuannerinerusarpakka. Inunnik titartaanerma saniatigut uuma-sunik aamma titartaasarpunga. Assersuutigalugu qimmit inuttut niaqullit, ukallit biilertut, aalisakktu issiavimmut ingillutik aviisinik atuartut. Aperissagumma sooq tamakkuninnga titartaasarnersunga akisinnaanngilluinnarpara. Niaqunnut isaasut titartaannartar-pakka.

Ineeqqanni allaffinni issiavunga. Qulleq ikumavoq. Sila tuschitit qernertigaluni taarsereersimavoq. Ineeqqama iigai qaqortumik qali-paateqarput. Pappiaqqatut. Qanormi issagaluarpaa – unnuap taarne-ra – atorlugu titartaasinnaagaluaaraanni. Taamaassinnaagaluaaraanni tuschit qernertut amigaatigineqalertassanngikkaluarpaa.

Karseeraq ammarpara tuschilu pitsaasoq nunngutaq tigoriar-lugu titartaalerlunga. Niaqunnut isumassarsiamik kuseriartoqar-simavoq. Atuarfimmi oqaluttuami atuakkatsinnit isumassarsiaa, oqaluttuami niarsiiaqqap eqqarsaatai tamarmik tusaaneqarsin-naapput. Ilinniartitsisooq oqarpoq taanna oqaluttuaq allataasoq “uanga-mit aallaavik” atorlugu. Taava uanga isumassarseriasarpu-nga immaqa uanga titartaasinnaallunga ‘uanga-mit aallaavilimmik. Anitsiariarattali kingornalu eqaarsaarluta ‘uanga-mit aallaavilim-

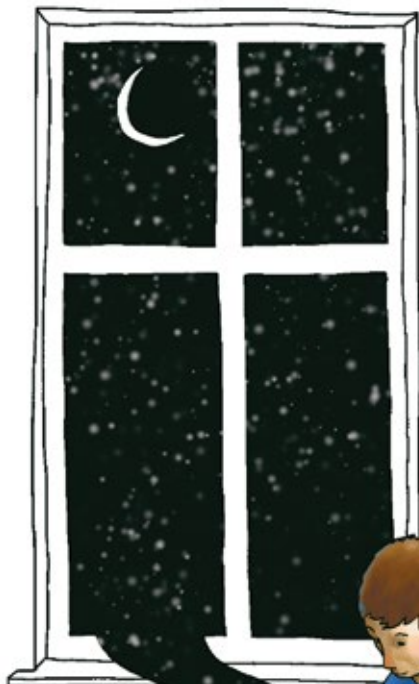

mik titartaanissannut aatsaat maanna piffissaqalerpunga.

Imminut titartarniarpunga. Tassa imminut qanoq isiginera aallaavigalugu. Ammasumik niaqulik. Amitsuaraararsuarnik tuschit qernertunik talilik. Taavali paaseriasaarpara tuschima titarneri

qasertikkiartulersut. Pissangaqaanga. Naqinnerulerpara. Titarnera qernerulerpoq. Sivikitsuinnarmilli. Taava qasertunngoqqippoq. Suli naqinneruara, iluaqutaajunnaarporli. Tuschit pitsaasut nunngutaat atorsinnaajunnaarpoq.

Nipaarutiivillunga aqqamallunga issiavunga. Inimi fjernsynip nipaa tusaalaarsinnaavara. Aqqusinermi angallapaluk tutsiutilaartarpoq. Tuschit isussupalunnerat tusaasinnavara. Tuschit paasisinnaavakka.

Taakku oqaasii ersaripput.

Isussupput titartagaq suli naammassinngitsoq. Tamanna nalunngilara, qanorli iliussaanga?

“Titartaaginnarit,” ataatsikkut isussupput.

Illumummi tuschit. Taamaaliorsinnaanngilanga. Taava tuscheq nipittartulerpara karseeqamullu ilaasa akornannut ileriarlugu matua matullugu, pappiaralu tigullugu. Assakka qernertunik inikoqarput. Nakkuppakka. Ipeqanngillat. Taava tikera pappiaqqamut tutsippara titarsillungalu. Titarneq amippoq, kusanarluni qernertuullunilu. Unnuatut qernertigaaq. Qungujuppunga. Tuschimik pisariaqartitsinngilanga. Torrak.

Malugileriasaarpara qarasara immersuataartoq, paasileriasaarparalu qaquguluunniit imaarunnaviarnanga. Unnuap qernererata tuschia atorlugu titartaasinnavunga. Niaqqunniit talikkut, assakut inussakkullu sisuukalaaginaq pappiaqqamut.

Assaga sukkasoerujussuulluni titartaalerpoq titartaalerpoq. Titartakkama anaannut takutinissaa qilanaarilereepara. Inimi fjersynerluni issiavoq. Kisimiivippoq. Titartagara takutinriarpara. Titartagara illaatigissavarput. Tagiartussavaanga. Uanga qatimalussaanga. Aap, qatimalussaanga.

Karefa

Karefa kultinik nassaartarpoq

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN · ASSILIISOQ: WILLIAM VEST-LILLESØE

Sila taartorujussuuvooq. Karefa igat passunneqarpalulermata iterpoq. Arnaata ullormut nerisassat suilliit igarpalulerpai. Qaammartartuni satsilluni ujarpaa. Saniminiitittuaannarpaa, unnukkummi atuaraangami atortarpaa. Makippoq ermikkiartorlunilu. Ulloq takisooq aallartippoq.

Karefa Jalloh 13-inik ukioqarpoq. Nunaannarmi illoqarfeeqqami Dalakurumi najugaqarpoq. Illoqarfeeraq Sierra Leonep avannaa-tungaani nunap timaaniippoq. Illoqarfimmit anginermit qaninnerpaamiit Dalakuruliarniaraanni aqqusinertigut amitsutigut itersaqqisutigullu akunnerpassuit biilertariaqarpoq. Nuna qorsuuvooq orpeqarluni orpigaaloqarlunilu nersussuillu ivigartortut takussaasarlutik. Killingusaami qaqqat tungujortut ungaseqalutik ersiaqqalaarput. Nunap immikkoortua tamanna kuulteqarpoq, illoqarfeeqqamilu ilaqutariit tamangajammik kuultisiorfinnut atasumik suliaqarput. Inersimasut meeqqallu.

Karefap angajoqqaani qatanngutinilu illoqatigai. Aleqarpoq tallimanillu angajoqarluni. Aammami aleqaa meerartaarnikuumat anganngoreernikuuvooq. Angutaa angajuilu angajulliit kuultisiorfimmi sulisarput, arnaa nunaatinnguaminni naatitlerisarpooq, tassanilu nerisassatik tamangajaasa naatittarpai. Nunaataat illoqarfeeqqamiit 5 kilometerinik ungasitsigisumiimmat uteqattaarnermut piffissangaatsiaq atortariaqartarpoq. Karefa nukarlersaavoq kisimilu atuartuulluni.

Atuaqatigiit klassit marluk inimi ataatsimi

Karefa ermereerpat ullaakorsioreerlunilu qaammarsimassaaq. Sierra Leonemi ullup unnuallu sivilissusaat ukioq naallugu assigiittarpoq. Ullaakkut arfineq-marluniit unnukkut arfineq-marlut

tungaannut qaamasarpoq. Atuariatunnginnermini torersaalluni sanerlunilu ikiuttarpoq. Atuarfik illoqarfeeqqamiippoq ungasip-pallaanngitsumi, ikinngutinilu aqputaani naapittarpai. Tiimip siulliup aallartinnnginnerani angumerisinnaagaangamikku arsartarput. Karefap arsarneq nuannareqaa. Målmandiusarpoq. Takorloortarparaa taamaalluni Sierra Leone Africa Cupimi ajugaagaluarpat qanoq nuannertigissagaluarnersoq. Karefap kammaginerpaasai Muhammedimik Abubalcanimillu ateqarput. Atuaqatigiipput. "Uku ikinnguti-ginnerup tajai Muhammedimit pisaraakka," ittuulaarluni oqarpoq. Dalakurumi atuarfik angivallaanngilaq. Atuartut amerlanermik inimi ataatsimi klassit marlukkaarlutik atuartarput. Karefa 5. klassiuvoq. Ullumi atuaqatigiit inuiaqatigiilerinermi atuarput. Inip affaani 4. klassit matematikkerput. "Inuiaqatigiilerineq nuannarinersaavara," Karefa oqaluttuarpoq. "Nuannequtigaa nunagisaq avatangiisillu pillugit ilinniarneqartarmata. Aamma Nunarsuup ilaa alla pillugu tusagaqartarpugut," nassuiaavoq. Karefa taamaalluni Kabalamukarusukkaluarpoq, illoqarfinni anginerni qaninnerpaamut. Aamma nuna sanilertik Liberia tikikkusupparaa.

Karefap ilinniartitsisup apeqputaa akigaa. Sierra Leonemi atuartut oqaluleraangamik nikuittarput.

Kuultisiorfimmut

Atuarfimmit soraaraangami Karefa tuaviinnaq angerlartarpoq. Arsarnissamut pinnguarnissamullu piffissaqarneq ajorpoq. Atuarfimmi uniformini aqerluusanilu sullisinik atortunillu taarsertarpai. Ullut tamaasa kuultisiorfimmut 2 kilometeringajaat pisuttarpoq. Illoqarfeeqqamiit aqputaa aqqusineq ujaraavoq sangujoraartoq. Ingerlalluni paaavik nueriasaagassaavoq, nunami qorsuusumi itersarsuuvoq aappilasoq. Kuuk aqqusaarlugu tikitassaavoq.

Karefap sanioqquteqqaarpai pisiniarfeeqqat nerisassaarniat imeruusaataarniallu. Tamaani pisinissaminut akissaqanngilaq. Taa-va assaaviusoq itisuunik itersarpassualik tikippaa. Kuulti qalliuvoq, nivaatat ikuttaatillu atorlugit assaasoqartarpoq. Maskinaqanngilaq.

Karefa tikiuppoq. Paarmorluni kuummukarpoq kuultinut saliisarfini baaliaq nassarlugu. Kuultinik saliineq suliffigaa. Arnaq itersap killingani nikorfavoq, issorlu aappilasoq baalianut igitarlugu, baaliat arnat meeqqallu kuummi nikorfusut tigummiat.

Issoq ujaqqallu kuup ernganik piiarneqartarput, iluatsitsigaannilu kuultiaqqat baaliap naqqaniittarput qillalaarlutik. Karefa kuultinik nassaartarnikooqaaq.

Suliaavoq sakkortoq. Ullut tamaasa seqinnerluni kiarulun-nerani imaluunniit siallernerani akunnerpassuit sulisarput. "Iki-oqatigiittarpugut," Karefa oqarpoq. Ilaanni nalusarpaat qaqugu akissarsissanerlutik. "Kuulti tunineqaraangat akissarsisarpuq," nassuiaavoq. "Maani sulisut tamarmik aningaasat ilaannik pissar-sisarput."

Taarsigaangat ilinniagassat suliarinissaannut piffissangortarpoq

Karefap angerlamut ilani ingiaqatigai. Taarsivinnginnerani ingerlapput. Angerlamut apuukkami asattorpoq unnukkorsiutinillu nerilluni. Qasugaluarluni ilinniagassani isumageqqaarpai. Pilersaaruteqarpormi. 6. klassi naammassiguniuk Dalakurumi atuarsinnaajunnaassaaq. Neriuppoq ilaqttami arlaanni Kabalami najugaqar-sinnaassalluni atuarninilu tassani nangillugu. "Kingusinnerusukkut universitetimi atuarusuppunga inatsisilerituutullu ilinniarlunga. Ilimanarpoq Makennimi imaluunniit Freetownimi," oqaluttuarpoq. "Ilaqtariinnit piitsuneersuuvunga. Uanga atuartortaavunga. Angajoqqaakka atuarsinnaanatillu allassinnaanngillat. Ilaquttakka illersorsinnaarusuppakka siunnersorsinnaallugillu," naggasiivoq. Ilumoor-saarpoq nipaalu aalajangersimarpalulluni. Pilersaaruteqarpormi.

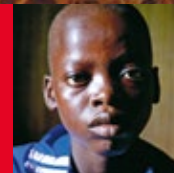
Qaammartartuni qaammaqqusiullugu ilinniagassani kingulliit suliarai. Taava qaammartartoq qamippaa sininniarlunilu innarluni.

Itersat ulorianartut

Itersat itisuut qalleqqinneqar-neq ajorput. Siallerujussuarsimagaa-ngat immattarput. Ukiut tamaasa itersani inunnik ipisoqartarpoq. Aamma imeq uninngaannartoq ip-pernanitsitsisarpoq, taamaammat maani malarialernissaq allamut sanilliullugu aarlerinarnerusarpoq.

heleverdeniskole.dk/karefa

Sierra Leonemi niviarsiaqqat ilinniagaqarnissaannik ikiukkit

Soq ikiorneqartussat niviarsiaaraassappat?" immaqqa arlaat taamat apererusussaaq. Apequtissaqqimmat akerusupparput. Sierra Leone Nunarsuarmini nunat piitsuunersaasa ilagaat. Innuttaasut affangajaat 15-it ataallugit ukioqarput. Nunalu piitsuussutsimit aniguniarsarissappat tamarmik atorfissaqarput – niviarsiaqqat nukappiaqqallu.

Sierra Leonemi niviarsiararpassuit inuusuttuaqqat katileraangata atuarunnaarsinneqartarput. Tassaappullu niviarsiaqqat taakku atuaanarsinnaaniassammata ilinniagaqarlutillu ilissi tapersersugassasi.

Niviarsiaqqat klubbiat sunarpiaava?

IBISip Sierra Leonemi niviarsiaqqat assigiinngitsutigut tapersersorpai. Tamakku ilagaat niviarsiaqqat klubbi. Sierra Leonemi niviarsiaqqat klubbiat sunngiffimmi sammisaqartarfiunngilaq. Tassaneruvoq **ilinniagaqarnermut klubbi**. Klubbit illoqarfeeqqanik ilaqutariinnillu suleqateqartarput, niviarsiaqqat atuaannarnissaminnut akuerisaaniassammata. Saniatigullu klubbit niviarsiaqqanut nunaannarmiunut angalanernik aaqqissuisarput. Illoqarfinnut angisuunukartarput arnallu ilinniagaqarsimasut suliffeqartullu naapittarlugit, taamaalillutik niviarsiaqqat periarfissanik nutaanik

Ukiumut 400 kr.
nalinganik niviarsiaaraq
ataaseq niviarsiaqqat
klubbianiissinnaavoq.

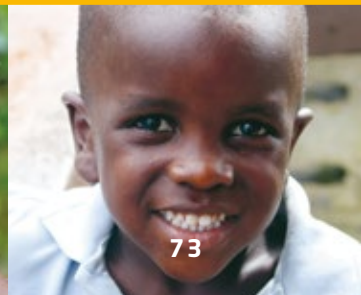
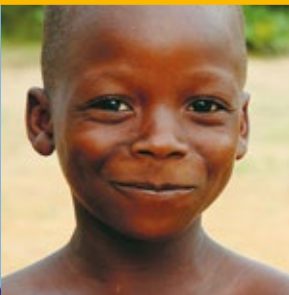
takusaqartarput. "Musu naalakkersuinngorniarpoq" qup. 54-imiit-toq atuarussuik niviarsiaqqat klubbiat qanoq sunniuteqartiginersoq pillugu paasisaqarnerussaasi.

Katersukkasi makkununga atorpeqassapput:

- Niviarsiaqqat klubbiinut, niviarsiaqqat ilaqutaallu tapersersorlugit niviarsiaqqat atuaannarniassammata ilinniagaqarlutillu.
- Ilinniartitsisunik arnanik amerlanerusunik ilinniartitsineq
- Peqqinnissaq pillugu ilinniartitsineq – niviarsiaqqat nukappiaqqallu immikkkoortillugit niviarsiamit atuartinneqarnerat. Timi, naartunaveersaatit, eqqiluisaarneq, inuussutissat peqqinnerlu pillugit ilisimasat sammineqartarput.
- Atuakkat, allattaaviit, aqerluusat, allattarfissuit, kridtit .. atuarfinnut nunaannarmiittunut – assersuutigalugu Dalakurumi Karefap atuarfianut. Karefa pillugu atuarsinnaavutit qupp. 66-imi.

72

73

SIERRA LEONEP INNUTTAASA AFFAI 15-IT
ATAALLUGIT UKIOQARPUT

INERSIMASUT 3-UGAANGATA 2-T ATUARSINNAANATILLU
ALLASSINNAANEQ AJORPUT

Nivarsiaqqat nukissaannik tunikkitt

Ukiumut 400 kr. nalinganik nivarsiaaraq ataaseq nivarsiaqqat klubbianiissinnaavoq.

Katersuiniaritsi Sierra Leonemilu nivarsiaqqat ilinniagaqarnissaannut ikuullusi

Musu 12-inik ukiulik ministerinnornissaminik takorluugaqarpoq. Nivarsiaqqat klubbianut ilanngutinngikkallarami isumaqarsimagaluarpoq nivarsiaqqat siunissaat tassatuaasoq illuleringeq, narsaatileringeq meeqqanillu paarsineq. Sierra Leonemimi nivarsiaqqat amerlanerit taama atugaqarput. Atuaqatigiillusi nivarsiaqqanut Musutut ittunut katersuiniarsinnaavusi. 1.200 koruuninik katersinerit tamaasa nivarsiaqqat 3-t nivarsiaqqat klubbiiniitissinnaannussavasi.

Katersueriaatsit marluk

1. Eqquiniaatinik tuniniaagitsi

Ilinniartitsisut eqquiniutaateqarput 60-inik. Taamaasa tunigussigit 1.200 koruunit katersussavasi. Taamarujussuaq ikiuinermut qujarujussuassaagut. Eqquiniutinik piniaqqissinnaavusi uunga heleverdeniskole.dk/lodsedler

2. Takorluuisinnaassuseq atorlugu katersuiniarneq

Meeqqat takorluuisinnaassusaat tamanit pitsaanerpaavoq! Taamaamat nammineerlusi qanoq iliorlusi katersuiniarnissassinnut isumasarsiusaasi. Iliusersi alutornarsartuaaq pitsaanngoriartuaaq. Torranerpaamik iliuuseqarlusi katersuisimagussi ATUARFIK tamarmi sikunnassaaq.

Qujanarujussuaq

Sierra Leone Nunarsuarmi meeraaffigissallugu sakkortunerpaat ilagaat – ingammik nivarsiaaraagaanni. Katersasi iluaqutaasorujussuusapput. Tamatumunngalu qujarujussuarput.

Atuaqatigiinnut tamanut siku

Atuaqatigiillusi minnerpaamik 1.200 kr-mik nivarsiaqqat klubbiannut katersigussi sikunnassaasi. Tassalu eqquiniutit Læse-Rakettenimik pissarsiassi ilaasut nalingat.

Atuaqatigiit angalaarnerat

Atuaqatigiiaat amerlanerpaanik katersisut qujassutitut pissangartumik pinnattaassaqarput. Nordisk Film Biograferimut, Randers Regnskovimut, Vikingeskibetsmuseet, Experimentariumimut, Cirkus Benneveysimut, Orion Planitariumimut imaluunniit Legolandimut isissutissat arlaat pinnattaarisinnaavasi.

Ullormut pisoqartitsiviusu- mukarit meeqqallu tamarmik atuarnissaat erinarsuutigalugu

2015 nallertinnagu meeqqat 57 millionit atualissappata 2014 tamaat minutsimut meeqqat 108-t atualertariaqarput. Tassalu anguniagaq Nunarsuarmi siuttut isumaqatigiissutaat. Ukiorku ataasiinnangorpoq. Taamaattumik suliaasaqaaqagut!

Sapaatip akunnera 19-imi, ulluni 5. – 9. maj 2014 nunarsuaq tamaat pisoqartitsiviussapput. Tassani Nunarsuarmi meeqqat peqatigalugit politiikerit erinarsorfigalugit tusartinniassavasi, anguniakkattami angunissaannut ataatsimoortariaqarpugut.

Sapaatip akunnera pisoqartitsiviusoq peqataaffigiuk nipilu ataasiusoq akuuffigalugu:

- Erinarsorfigatigiinnissamut versimik ataatsimik taalliorit – erinaa nittartakkamiippoq
- Allaguk aamma/imaluunniit filmiliariuk
- Ilanngutassarsi IBISimut nassiussiuk, uagut tamaasa kater-soriarlugit nittartakkatsinnut ikkutissavagut, ilissi atuarfiit allat suliaat aamma takusinnaaniassagassigit
- Københavniimi, Århusimi Ålborgimiluunniit sapaatip akunnerani aqqissuussiviusumi peqataagit
- Christiansborgimiit erinarsuutersi ballonit atorlugit Nunarsuarmut siaruarsiuk
- Imaluunniit illoqarfissinni kommunip allaffianukaritsi borgmesterimullu Nunarsuarmi meeqqanut taalliasi tunniullugu

Anguniagarput anguniarlugu suleqatigiittariaqarpugut. Ataatsimoorluta oqariartuutitsinnut ilaasinnaavusi meeqqallu tamarmik atuartuunissaannik ilungersoqataallusi – niviersiaqqat, nukap-piaqqat, tappiitsut, tusilartut, pisuut piitsullu.

Ukioq kingulleq suliniutit

Siorna AtuaRaket Nicaraguaiarpoq. Ilaasimaguit atuartut allat 170.000-t peqatigisimavatit

Astrid 4. klassi oqaluttuarpoq: *"Isumaqarpunga Nunarsuarmi meeqqat ikiornissaat pingaartuusooq, atuarunimmi ilikkagaqarnissaat ilisimasaqalernissaallu isumaqaqimmat."*

Illoqarfinni assigiinngitsuni alutornartunik sapaatip akunnera immikkut sammisaqartoqarpoq, assigiinngitsullu atorlugit kater-suiniartoqarluni. Ellen Marie aamma Liva 4. klasset nassuiaapput: *"Nammineerluta postkortiliorpugut, atuarfimmilu tuniniaarnermi tuniarlugit. Aamma eqquniutinik, kaageeqqanik, atisanik skuunillu tunissutsiatsinnik tuniniaavugut. Nicaraguami meeqqat 81-it atuartuunissaannut naammattunik katersivugut."*

Toniomut eqqaavissuarmi najugalimmut 800-t sinnillit allapput.

Ditte 4. Klassi oqaluttuarpoq: *"Toniomut allakkagut 40-nga-jaapput. Allaffigigakku iluaal-lappunga, oqaatigerusutakkami oqaatsigaakka, Toniollu paasivaa tapersersorusukkiga. Tonio-lluni nuannissaqaaq nalunagu nunami allami ikinnguterpas-suaqarluni."*

‘Ilinniartitsisut’ qitinnerlu

Sapaatip akunnera pisoqartitsiviusoq pitsaasunik pisoqartitsivoq workshopsit, nipilersornerit oqalugiarnerrillu Aalbogimi, Aarhusimi Københavnimilu. Christiansborg Slotspladsimi atuartut 650-it tak-

kupput. ‘Ilinniartitsisut’ pap-imik sanaat ilaat ima oqariartuutillit: *"Ikinngutigaa ilinniartitsisortaartiguk"* statsminister Helle Thorning-Schmidtumut tunniunneqarput.

Silja 6.klassi oqaluttuarpoq: *"Statsministerip takkunnera pingaaruteqarpoq, statsministeriuvormi, taannaavorlu immaqa meeqqanik Nicaraguamiittunik ikiuinermi tapersersuinermilu iliuuseqangaatsiar-sinnaasoq. Takuneqarsinnaavorlu attortissutigigaa. Aammami takusin-naagamiuk uatsinnut qanoq pingaaruteqartigisoq."*

Shaka Lovelessip erinarsugaa qitinnerqarpoq: *"Ikke mere tid tilbage".* Nicoline 5. klassi: *"Erinarsuut qititarput torraqaaq, IBISimi oqarpoq Nunarsuarmi meeqqat tamarmik 2015-imi atuartuussasut. Taamaamat piffissaarutilerpugut."*

Natasja Evalu 7. klassit nangipput: *"Meeqqat atuartuunngitsut tapersersorniarlugit ikiorniarlugillu qitinnermut ilaaniarpugut. Aammami nuanneqaaq. Qitinneq nuannareqaarput. Christiansborgs Pladsimi ‘ilinniartitsisorpasuit’ iliorarneqarsimasut kusanaqaaq."*

Ataatsimoorluta 525.000 koruunit Nicaraguami meeqqanut kater-sorpagut. Atuartunut, angajoqqaanut aamma ilinniartitsisunut tamanut qujanarsuaq ukioq kingulleq suliassinnut annertuumut.

Qaqqat liiviusat

-oqaluttuaq inussiaateqarnerup nalaanneersoq

ALLATTOQ: KIM LANGER · ASSILIARTALERSUISOQ: MÅRDØN SMET

Allaqqaammut nipi uannut oqaluttoq tusaasinnaangikkaluarpara. Eqqanni nipit amerlanermik. Nipit maajunnartut. Nipit, inunnit nipigineqartariaqanngikkaluartut.

Ilai nipikitsumik anertikkarpalupput. Allat naammagittaappaluttumik kappialarpaluinnaavipput. Ilaasa niaqqutik qisummut apoteqattaaginnavippaat. Inissakeqisumilu illuanut saanniarlutik aalariarneranni kalunnerit amiilaarnartumik pisorpalutsitsiinnaavipput. Nipi taanna nuannarinnginnersaavara. Nipimmi taassuma toqu qanillitiinnartarpaa.

Nipit tusaajunnaarniaraluarpakka. Taamaammat sequnngertarpunga siutikkalu matusarlugit Liivillu qaqqaat eqqarsaatigalugit. Obrunip taak-kuninnga oqaluttuunnikuuaanga. Sinerissamiippoq inussiaatissanik pini-artartunik inoqanngitsoq. Piffik inuit kiffaanngissuseqarfia. Nalunngilara qaquguluunniit angerlarnaviarnanga, kisianni ...

”Bwama? Bwama, tusaasinnaavinga?” Nipip angummanga uippunga. Obrunimuna suaartaraanga. Umiarsuarmi nunaqqatituaaraa illoqarfeeqqatsinneersoq.

”Aap, Obruni. Maaniippunga.” Nipeqaqimmat tusaaniassammanga suaarpunga. Inuit 20 – 30-t missaat akunnitsinniipput.

”Piareerpit?” Aperaag. ”Aallartippugut. Sakkut piareeqatinniaruk.”

Sakkora. Qisuminiinnaavoq kukikka nallorlugit inussakkalu aanaar-tuinnanngorlugit issiavimmit qisummit innangaffinnit peernikuusara. Manngeqaarli inngigillunilu.

Nipillu allat imminnut suaartaateqattaartut tusaalerpakka. Amerlasuut allamiutut oqaaseqarmata paasisinnaanngilakka. Umiarsuarmi ikin-nerpaamik oqaatsit assigiinngitsut qulit tusaanikuuakka. Nalunngilarali tamarmik suna oqaatigeneraat. Tamarmimmi assigiimmik angorusutaqarput.

”Massakkut,” nipit oqarput. ”Tassa.”

Kiisami!

Inussiaatissanik piniartartut illoqarfeerara ikuallammassulli uangalu netsiminnik pisarimmanngali tassa utaqqisimasara. Naluara ullut qassit sinerissap tungaanut pisussimanersugut. Aamma ullut qassit inussianik niuerfimiissimanersugut. Aamma ullut qassit pallittaalisqaqarfimmi qaqqortumi inussianut karsimiissimanerlunga, umiarsuarmukaanneqanngikkallarama usillu inaanni pitunneqarlunga.

Kisianni nalunngilara ullut arfineq-marluk imaaneereersugut. Ullut kisikkakkit. Qisummut kukinnik titarsisarlunga.

Aamma nalunngilara naassaangitsutut misiginartoq.

Angutit qaqqortumik amillit oqarput angalanissarput ullunik 100-nik sivirusseqariaannaasoq. Taama sivirusutigisumi annama, quumma meriaam-malu qeqqanni inuusinnaanngilanga. Tamanna nalunngiinnarpara.

Toqumiit ajorneruvoq.

Kiffaanngissuseqarusuppunga. Anguniarneraniluunniit toqussagalua-ruma.

Taamaaliniariartoq umiarsuup qaavaniit matu ammarneqarpoq. Ullup qaamarna silaannarillu isaapput.

Tassami.

Silaannaq imarsunnittoq najuussorujussuarpara. Matumut qanittumi innangagama iluatsitseqaanga. Eqqarsaatigisinnaanngilaraluunniit matu-mut ungasinnerpaat qanoq innerat. Isumaqarpunga umiarsuup usisarfiani taartumi inuit tattoqisaattut ikinnerpaamik 200-simassasugut, atitsinnilu inimi allami aamma taama amerlatigaat. Silaannarik tipaarsaasinnaasoq takanunga anngutinngisaannarpoq.

Tunuleriaat sanileriaarsimasut takisuut sisamaavugut. Sanileriaat

tamarmik singernermiklut ringimik qilerfiklut kalunermik takisuumik imminnut qilersimapput. Taava sumiinersugut nalunnigilaat. Soorlu sapanngat qernertut sanileriaarlugit ujalussiamut ikkussukkat.

Umiartortup parnaarsaat illua tungaaniittoq parnaarsaaramiuk aapani suaarparaa. Qummukassaagut aneertitaassagatta, ipeq ajornerpaag annallu piiarniassammata taratsumik kuerassavaatigut. Umiarsuaq aalannigikkaangat ilaanni taamaaliortarpaatigut. Maannali allatut pisoqalerpoq.

Umiartortup aappaata singernitsinni saviminermut ikkussimaffianniit kalunnerit nusulerpai.

Innangavunga utaqqillungalu. Kalunnerit qanilliartorlutik nipiliornerat tusaasinnaavara. Taava tigoriarpara tigullugulu. Kalunnerit ingerlaqqilaarput assakkalu unnergertut qasillertillugit. Tigummiinnarpakkali. Unipput. Aalisartutut aalisaammunik nassittoorsimasutuut nusoriartaraluarparaa.

Timiga tamarmi sajukulaarpoq nukikkalu talinniittut qasilillutik.

Tigummilluaannarparali. Kalunnerit kingullermik nusoriarneqarnerat malugaara, taava umiartortoq naatiffianit peersiartorluni aggilerpoq. Pasitsassimanani oqaasipiluppoq.

Aqqaamavunga. Qisumineq saneqqanni tarrisimasoq eqilluartitaarparaa.

Tikippaanga. Suli taartooqqavooq. Suna ajoqutaanersoq pulluni takusariaqarparaa. Kiammik kuugaarpoq, nujaasalu saattut tukattullu ataanni taqai tungujortut ersipput.

"Massaklut!" Nillivunga kapiseriarlungalu.

Umiartortoq sorian-

ngilarluunniit. Qisumineq qungasianut kappulluaqaaq. Neqaanut asingasumut taqqamungaraallak kappuppoq, uangalu akiuteqqaassangatinni kuugaluarparaa.

Nakkuppara. Inummik toqutsisimannigisaannarpunga. Alarsinnaajunnaarparaa. Timera tamarmi sajuppoq. Misigissuseq ulorianaqaaq. Taamaali-oqqikkusuppunga.

Obrunili arpaannaq takkuppoq nusullungalu eqqarsaatinnit itertilunga. "Bwama, qaaniarit!" suaarpoq talikkullu nusullunga. "Maannaklut taamaaliortariaqarpugut, katersuutinnginnerini!"

Torsuusamut Obruni malillugu arpappunga. Innanganera sivilisunikuunermik nissukka eqqumiitsumik misigissuseqanngillat. Majuartarfitsigut qummukaratta soorlu timmiinnartunga. Allaannigilaq kiffaanngissutsimik eqqarsaateqarnerma suloqalersikkaanga.

Umiarsuup qaani katersuuppugut. Majuartarfiit inummut ataatsimut marlunnulluunniit sanilerilluni qummukarfigineqarsinnaapput, taamaammatt nukittunerit ilaat marluk pallorlutik ilatik nusuttarlugit qaqaerartippaat.

Qaqortumik amillit ikippallaaramik tunuarsimaartissinnaanngilaati-
gut. Pingasut umiarsuup qaani uppereersimapput. Marluk toqungapput,
ataaseq niaqqumi tunuatigut ikerujussuaqarpoq. Taanna umiarsuup kil-
linganut ingerlaniarsaraaq angunaguli.

Suli tununni usisarfimmit nuiorarput. Matrosip matuersaataanik
parnaarsaorsorpagut. Kissumiarneqartutuut ingerlaartunut ilanngutiin-
narlunga qisunnik ungaluliamut, umiarsuup qaavata qeqqani sananeqar-
simasumut, inuttut portutigisumut pivunga. Qaqortumik amillit tassunga
qimaasimapput.

Ungaluliap matua saassupparput. Aserornissaanulli sakkussaqaangi-
lagut. Sakissagut aportaagissallugit naammanngillat.

Aallaarsarilerpaatigut! Nipiliornerup paatsiveerusimaarnerullu ataani
seqqornerit tusaanngikkaluarpakka. Aatsaat paassat pujuat naamma-
lerakku niaqoralu qummoorlugu aallaasip nuua isigilerpara. Ungaluliap
quppaanit nuisavoq uannuinnaq sammilluni.

Nalunngilara illuapiloortariaqaraluarlunga. Aalariarsinnaanngilangali.
Aallaanngivippoq niora kalunnernut kamannareqisatsinnut sulii pitoqqasoq.

Aallaammik tigungmiartup kiinaa annilaangerup kamannerullu
pianik sukaqqavoq. Isai isigisinnaavakka aallaasillu periartaataa eqileraa
takusinnaavara.

Niaquali sanimut tammeriasaarpoq. Kalunnerit silaannakkooriarlutik
qaava uluaalu tukimut aammik titarninitsippaat. Nilliavoq kiinnanilu
assaminik assarlugu. Aallaat ungaluliat sinaatigut nakkarpoq isikkamalu
eqqaannut tulluni.

Qummut qiviaqqippunga takullugulu umiarsuup usisarfiani parnaa-
russivitsinni kalunnerisatta ilai ungaluusat illua´tungaanut miloriunne-
qarsimasut. Ilaasa ungaluusat qarsutereersimavaat allallu malinnillutik.
Kalunneq qaninnerpaaq tigoriarlugu ungaluliat qaanut imminut nusup-
punga illua´tungaannullu pissillunga.

Suut tamarmik sukkasoarujussuarmik pilerput. Ungaluusat qar-
suterarpagut. 30, 40, 50-iulluta illua´tungaaniilerpugut, illua´tungaaniillu
ungaluusat uppsikkuminaqaat. Inussiat ingalassimatinniarlugit sanaaju-
voq illua´tungaannatigullu uppinnaveequteqarlutik.

Umiarsuup suanulluunniit isersinnaalerpugut. Sakkunillu nassaartor-
pugut panaasat saviillu, anaatat illuinnarsiutillu.

Akiunneq sivisunngilaq. Qaqortumik amillit nungunneqarput.

Aammik kuisinerujussuavoq. Timaat avammut eqqarpagut. Eqalus-
sui umiarsuaq kaajalukaarpaat imarlu qaputsillugu.

Kingorna umiarsuarmi nerisassat tigoorarpagut. Aalisakkat tarajor-
tikkat bønnellu panertut. Nappartat imermik imallit. Aamma nappar-
taaqat imigassamik imallit putuneqarput.

Nuannaneq aallarteruttortoq Obruni qaqortumik amilik annassima-sutuaq nutsullugu takkuppooq.

Angut naggueqatigiit mendekkunneersoq pissippoq ulimannialerlugu. Angut aliasunnerminik silanngajaalersimavoq. Qaqortumik amillit nuliani naartusoq kalillugu usisarfimmiit annikkaat isiginikuuai. Kingu-ninngualu avammut igimmassuk imarpallak tusaallugu.

Obrunip angut sakiaatigut sakkortuumik ajallugu illuarsimatippaa. "Naagga!" Suaarpoq.

Allat ilanngupput. "Sooq taanna toqunneqassanngila?" Aperisoqarpoq. "Ajortorsuit qaqortumik amillit ilagaat. Toqunniarsiuk!"

"Naagga!" Obruni nipituumik oqaqqippoq. "Umiarsuummuna naalagaa. Ineeraani nanivara. Siniffiup ataani toqqoqqasoq."

"Toqunneqassaaq!" Angut inuusuttoq silittunik assalik suaarpoq.

Obrunip nakkuppaa avataalu kaajallallugu tikkuarluni. "Avaterput qimerlooriaruk," oqarpoq.

Angut inuusuttoq qinerpoq, aamma uagut. Qiviagaq tamarmi imaq.

"Angerlamut aqutissarput nalunngiliuk?" Obrunip aperaa. "Qaqortumik amillit umiarsuaata aqunnissaa nalunngiliuk?"

Angut inuusuttoq sikippoq.

"Umiarsuup naalagaata sapinngilaa. Toqukkaluarutsigu perlernissatta tungaanut imaannarmi sarfaatiterusaassaagut."

Umiarsuup naalagaa umiarsuup qaanut qiserpoq. "Perlerlusi toqusari-aqassaasi. Sumulluunniit ingerlannaviannngilassi."

Obrunip kiinaa allannguallanngilaq. Oqaaseqanngivilluni umiarsuup naalagaa ajattarlugu umiarsuup sinarpiaanukaappaa. Ataani sulii eqalus-suit umiarsuup eqqaa kaajalukaarpaat.

"Iperaannarsinnaavakkit imaanullu nakkartillutit," Obruni oqarpoq. "Nunamukaassinnaavatsigulluunniit. Taava illit inuunerit umiarsuarlu pigiinnarlugit aallaqqissinnaassaait. Nammineq aalajangissavat."

Umiarsuup naalagaata eqalussuit naparutaat Ubrunillu kiinaa aalajangersimarpaluttoq paarlakajaallugit isigai. "Qanoq ilillunga nalussanngilara nuna nuiniariarutsigu toqussanngikkissinga?"

Obrunip kiinnatik attuutititangajallugit nusuppaa. "Obruniugama neriorsorakkillu," oqarpoq.

Umiarsuup naalagaa anersaaruluppoq. "Sumukarniarpisi? Immaqa nalussanngilat sarfaq anorilu pissutaallutik aallarfitsinnut ingerlasinnaanngitsugut?" Oqarpoq.

Obruni sikisarpoq. Taava oqaatsit tusarusunnikuusakka oqaatigigai tusaavakka.

"Qaqqat liiviusat."

Ullut tamaasa toqusoqartarpoq. Kisianni umiarsuup usisarfiani qilersoq-qanitta nalaani toqusartutut amerlagitiginngitsunik. Peqqumaatit sipaanngilagut. Nungungajalereerpummi. Tamannali soqutaanngilaq.

Umiarsuup naalagaata oqaatsini eqquutippai. Qaqqat liiviusat tungaanut ingerlavugut. Takusinnaalereerpagut. Tasama killingusaami immap qasertup qulaani uumasup eqqumiitsup qatigaatut isikkoqarlutik qorsuupput taartut.

Anori taamaaginnarpat aqagu nunamut pissaagut.

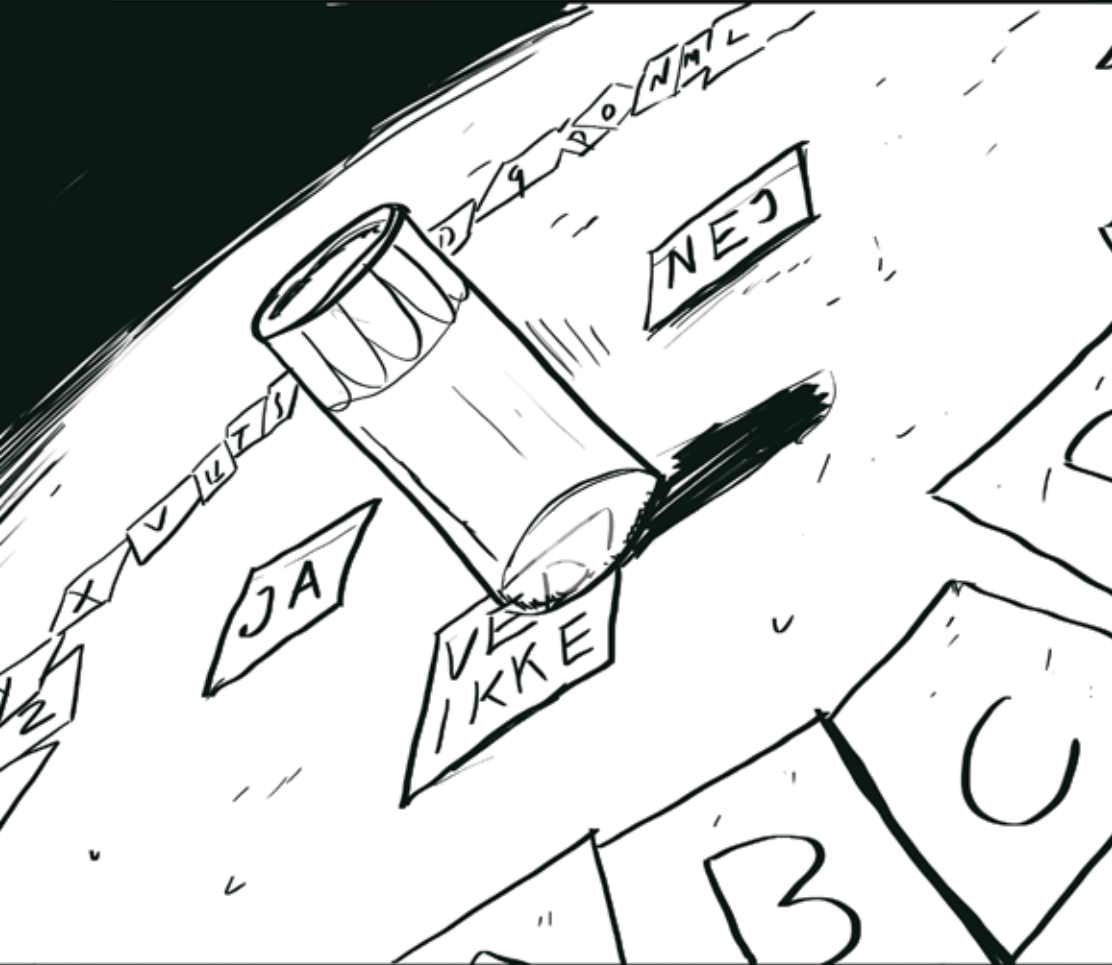
Qaqqat liiviusat.

Oqaaseq taallugu misilippara. Nalunngilara angerlarsimaffunngitsoq.

Kisianni tikissinnaasanni pitsaanersaavoq. Inuuneqalernissannik periarfissaq. Siusinnerusukkut inuunittut inngitsoq, kisianni inuuneq!

Paakorneq

ALLATTOQ: MALAN JACOBSEN · ASSILIARTAI: CHRISTIAN GULDAGER

”Inoqarpa?”

Livip pissangaqaluni immiartorfik nerriviup qeqqaniittoq nakkuppaa.

Immiartorfik kaajallallugu naqinnerit a-mit â-mut iliorarneqarsi-mapput aamma oqaatsit aap, naagga naluara-lu.

”Inoqarpa?”

Clara Grylu aamma pissangaqaat. Naneruutip naqqup qeqqaniittup ikumanera aalalermat nivarsiaqqat uulikullapput. Naqinnerit iloqqa-sunngorlugit iliorarsimasut qeqqannut immiartorfik ilinngikkallaramikku paaq naneruummiittoq atorlugu sinai paatersimavaat kussartillugulu ilil-lugu. Pingasuullutik tikertik immiartorfiup qaaniitippaat.

”Inoqarpa?” Immiartorfik aalariarujussuarmat pingasuullutik nilliapput assatillu nusullugit. Immiartorfik attuumaneerukkami uneriaaarpoq.

”Illinuna aalariartikkik,” Liv qiviaatigalugu Gry oqarpoq.

”Taamaaliunngilanga, ilumuuppunga!”

”Taava illiusimassaaq,” Gryp Clara paserpasillugu nakkuppaa, Clarali asingaqaluni ileqimisaartorpoq.

”Misileqqitsigu,” Liv oqarpoq, nivarsiaqqallu inussatik immiartorfimmu-t piseqqippaat.

Liv 8. b-ini nutaajuvoq sapaatillu akunneri pingasuinnaat taakkunani atuaqataalluni. Amerlanerit ingerlaannaq nuannarilerpaat, sivitsunngit-sorlu Clara Grylu ilannaarilerpai. Liv, arnaa aqqaluallu illumut pisoqqa-mut, ukiut 30-t inoqarsimangitsumut nutseqqammerput. Illu qiviaan-larlugu aliortugaqarnissaa ilimagineqarsinnaavoq, nivarsiaqqalli pinga-suullutik aliortukkat upperinngilaat. Livilu siunnersuimmat paakorneq pinnguaatigissagitsik tamarmik pissanganarunarteqaat.

”Inoqarpa?” Liv sisamassaa oqarpoq, tamatumuunali immiartorfik aalariarmat iperanngilaat. Immiartorfik kigaatsumik “aap”-pimukarpoq. Nivarsiaqqat imminnut qiviarput illakusullutillu. Unnukkuq aqqaninngor-poq, aliortukkanillu upperisaqannginnerartarnertik puorpaat.

”Kinaavit?” Liv oqaluttuuvuq. Taassumami isumassarsiaraa. Immiartorfik kigaatsumik naqinnermut “A”-mukarpoq, tulliani “S”-imut “T”-imullu.

”Astamik ateqarpit?” Liv aperaaq. Immiartorfik sukkatsikkaluttuin-nartumik kaavilerpoq. Naggataagut nivarsiaqqat malinnaasinnaajunnaar-put. Immiartorfik sulii pingasoriarluni kaajallappoq nerriviullu sinaatigut

nakkarami Livip uppataanut tuppoq. Naneruut qameriasaarpoq torsuusamullu matu matorlulluni. Niviarsiaqqat nilliaatigalutik nikuipput. Livip quleq ikippaa ilanilu asinngarsimaqisut nakkullugit. Taava pingasuullutik illartorujussuanngorput.

“Kaar”, ersilerluaqaanga,” Gry illarluni oqarpoq.

“Ilumut, suugaluarnersup immiartorfik ingerlatippaa!” Clara oqarpoq.

Matu ammariasaarpmat niviarsiaqqat nilliapput. “Paah!” Ben nilliavoq torsuusamullu qimaalluni.

“Meerapalaaq!” Liv suaarpoq aqqalussanilu arpaannaq malillugu, taan-nali anguneqartigani iniminut iserpoq matulu parnaarlugu.

Niviarsiaqqat aqaguani ullaakkut angerlarput Livillu ilinniagassani qaqip-pai. Siniffimminut nalaasaarfingortartumut ingilluartitaariarluni ataa-sinngornermi oqaluttuarisaanermi atuagassartik aallartippaa. Siullermik nipaa malugeqqaarpaa. Oqaluttuarisaaneq sammillugu nuannareqaa Boer-imilu sorsunneq pillugu atuarluni aallartilluni. Nipili nippak-kaluttuinnarpoq, allaanngilaq nipittorneqartoq, Livillu atuagaq ilivaa. Allaanngilaq anersaartorpalunneq. Soorlu anersaartorniarnermik ajornartorsiortup nipaa. Livip meqqulerfii anillapput. Nipi nalaasaarfiup ataaninngaanneersutut ippoq. Siniffimminut pissippoq ineeqqaminiillu arpaannaq anaanani igaffimmut ornillugu.

“Illuni pisoqqani nipit amerlasaqaat,” arnaa qungujulluni oqarpoq. “Illillu takorluuillaqqissuuvutit.”

Liv eqqissiallakkarpoq kisimiillunilu ineeqqaminiikkusukkunnaar-poq. Qaliarpaanukarporlu, tassani sulii karsitoqaqarpoq siusinnerusukkut tamaani najugaqarnikut ukiorpassuit matuma siorna qimannikuusaat. Karsit ilaanni assitoqqanik nassaarpoq. Ammut iggavimmukaappai isigin-naalerlugillu. Arnaa naatsiivimmut anillassimavoq.

Assit pisoqalisimaqaat sungaarujullutillu. Assini ilaqutariit kajortunik takisuunik nujaqarput. “Hippiet,” Liv illakusuppoq isiginnaakkanilu nangillugit. Assiniipput anaanaq, ataataq, aleqaq aqqalorlu. Aleqaq Livimut assingulaarpoq aqqaluaalu Livip aqqaluaanut paaminartartumut assingulaarluni. Niviarsiaqqat Livit qaamasunik nujaqarpoq kigutaalu akunneqarlutik, Livitorpiaq. “Alutornassusia,” imminut oqarfigaaq. Qup-peqqippoq, quppernerup tulliani assit ilisinermit pippit. Iliveq mikivoq, aqqaluarlu assimi ilaanani. Liv qiasunnguummerpoq. Toqugami amerla-nerpaamik qulingulanik ukioqarsimassaaq. Benitut. Taava ippassaa un-nuklut pinnguaatertik eqqaariasarpaa. Taava assimi aleqaasoq nujaati-gut tagiarpaa. “Hej Asta,” oqamivoq. Taamaaliniaartitoq kuuffimmiit nipi tutsiuppoq. Liv nikuippuq. Arlaat aserorsimassaaq, imermi kuuffikkut

qummukarpoq. Imermi kiinaq takuleriasarpaa. Nilliavoq tunuporsorlu-nilu. Taava arpaannaq silamut anaanani ornippaa.

“Anaanaa, aliortukkamik takugama,” Liv anertikkarluni oqarpoq. “Kuuf-fimmi.” Arnaa qungujuppoq. “Aliortugaq, ila hi!” Akivoq, Livillu takusinnaa-vaa anaanami upperinngikkaani. Taava ilummut anersaarujussuaannarpoq aperalunilu: “Uani illumi toqusoqarnikuugami?”

“Aap,” Livip tupaallaatigisaanik arnaa akivoq.

“Aqqalua Tommi. Puilasuliami ipinikuugami,” Liv paasisaqanngilaq.

“Meeraallunga tassani najugaqarnikuuvunga,” arnaa oqaluttuarpoq.

“Angajoqqaakka toqummatali illu pigaluarpara, uternissarali kajume-rineq ajornikuuara. Maannali taamaaliortariaqalernikuuvugut. Sipaartari-aqarpugummi,” arnaa oqarpoq Livilu tuiatigut pattalaarlugu.

Tamanna Livip nalunngilaa. Angutaa allamik arnaatitaarami arnaalu uikumi aningaasaatanik perusunnani.

“Takusinnaavara assiisivitoqqat nassaarisimagitit,” arnaa oqarpoq. Iliveeraq assiniittoq nakkuppaa anersaarulullunilu.

Aqaguani atuarfimmi Liv asingavoq qasoqqallunilu. Sininngingajakkami-mi. Unnuua anersaartorpaluk ilungersorpaluttoq tusaqqippaa. Siullermik siniffiup ataanit, taava uffarfimmi kingullermillu anaanami siniffianut nuukkami nipi igalaap silataaniit.

“Arlaanik iliuuseqartariaqarpugut,” Liv oqarpoq, Claralu eqqarsarpa-seqaaq. “Uanga immaqa ersigissavara,” isussuppoq. Livip isai imerlaarsiler-put.

“Massakkut immiartorfik atornagu. Allatut. Naneruut atorlugu inger-latitseqqinnermik taaguutilik. Suugaluarnepoq itertissimavarput. Kinaa-galuarnepoq,” isussuppoq. “Peersinniarnerani ikiortariaqarpassinga.” Gry anersaaruluppoq anngaallunilu, naggataagullu Clara ilanngutiinnarpoq.

“Taamaaliorneq pillugu internetsimi atuagaqareerpunga,” Liv oqarpoq naneruullu nerriviup qeqqaniittoq ikillugu. Maanna nerrivimmi immi-artorfeqanngilaq naqinneqaranilu. “Aliortugaq ingerlaqqitsinniarlugu ikiorniaaraanni iliuuserisinnaasatuaavoq.”

Niviarsiaqqat ingippit assammikkullu tigullutik. Sequnngersimallutik Liv oqarpoq: “Una naneruut ikipparput anersaaq tammarsimasooq taarsu-armit qaamanermut aqqtissiuuniarlugu.”

Oqaassat internetsimi allassimasut nassaarinikuuai pingasoriarlunilu uterlugit. Susoqanngilaq.

“Tassa?” Gry aperivoq.

“Neriuppunga,” Liv akivoq.

Unnuaq eqqissimasumik ingerlavoq, Livilu sinilluarpoq, tanissallunilu ufarfimmu kuuffik qulangeraalu kuuffik puaasalerma Liv tunumut pissippoq.

“Tassa,” isussuppoq, imerli suli puaasarpoq, erngullu iluani kiinnamik takusaqaqippoq. Livip kiinaq isigilluarpaa. Nukappiaraavoq mikisoq. Allaasinnaangilaq Tommiuna. Asingavoq, isaalu uumassuseqaratik ukisil-lutik. Qarna ammavoq. Kiinarlu ersigunnaaqippoq. “Tommi inuulluarit,” isussuppoq ammukarlunilu.

“Tom qanoq ililluni ipinikuugami?”

Liv corn flakesinik oqummersivoq. Arnaa kaffimik najorsileruttortoq timaa tamarmi uneriasaarpoq. Ben illakusuttoq Livip ikusimippaa.

“Ajutoorami,” arnaa nipikitsumik oqarpoq. Kaffimik najorsivoq. “Puilasuliap eqqaani ujaqqani pinnguarsimagami nakkarluni niaqquminik toriarluni imertartarfimmu nakkarsimagami. Akunneq ataaseq qaangi-ummat anaanaq nassaarisimavaa.”

Livip anaanani aliasulersoq takusinnaagamiuk apereqqingilaa.

Aqaguani atuarfimmu Livip kuuffimmi kiinaq pillugu oqaluttuuppai. Aalajangerput naapeqqinniarlutik.

Ulloq taanna unnukkut niarsiaraqat taamatut nerriveeqqamut immiartorfimmu inussatik pisillugit issaaqippu. Illakusuttoqanngilaq. Pingasuullutik asingappu annilaangallutillu.

“Inoqarpa?”

Susoqanngilaq. Liv pakatsillunilu oqiliallapoq. Apereqqippoq: “Inoqarpa?”

Suli susoqanngilaq. Livip inaanut matukku kasuttortoqarmat niarsiaraqat tupangaaramik tingingajappu. Livip matu ammariartorpaa. Anaanaannuna. Ben ilagaa. Illakusuppoq, Livillu isakkusukkaluarpaa.

“Ben ilissinnu oqaluttuassaqarpoq,” anaanaq oqarpoq. Ben ilummu ajaamivaa.

“Aliortugaqanngilaq,” nipikitsumik oqarpoq.

“Suna piviuk?” Liv aperaaq. “Nerriveeraq uppiserialugu ataa takoriassagit,” arnaa oqarpoq, Livillu pappiaqqat immiartorfillu peeriarlugit nerriveeraq uppisippaa. Ataaniippoq atortuaraq takuneqanngisaannagaa. Kajungerisamut eqqaanarpoq. “Takuteriassaguk,” arnaa naalakkiiivoq. Benip ungasianiit aquutaaraq saqqummerpaa. Toortakkamik toorsimmat kajungerisag ingerlalerpoq. Liv suli paasisaqanngilaq.

“Immiartorfik atugarsi Benip internetsikkut pisiarisimavaa. Uanga Dankortera atorlugu,” arnaa Ben kamappasilluni isigalugu oqarpoq. “Saviminertaqarpoq kajungerisinnaalluni.” Livip kamakkiartuaarnini malugisinnaavaa. Kamanneq kanngunarsagaanerlu. Qulingiluanik ukiulimmit sianiinaarneqarsimavoq.

"Nipimmi," Gry isussuppoq. Aamma taanna peqqusiileqerpassippoq.
"Nalaasaarfivit ataa takoriassagit. Nalaasaarfiup ataaniippoq højtaleri-
araaraq. "Takuteriassagit," arnaa Benimut oqarpoq, Benillu walkie talki-
araq kaasarfimminit amuppaa ikillugu anersaartorfigalugulu. Nipaalu
højtaleriaqqakut tutsiuppoq. Nipaa allanngorluni ipiaanngisutut nipeqar-
luni. Liv uulikullappoq.

"Meerapalaaq," Liv suangasarpoo.

"Sianiinaarteqaaq, a ha haa," Ben suaarpoq, illuanullu saariutaa ar-
paannaq qimaalluni. Livip arpalluni malikkaluarpaa, Benili oqilaqaaq.

"Meerapalaaq!" Nilliavoq.

"Kisiannimi pikkorik, kakkak," ataasinngornikkut atuarfimmi naapeq-
qikkamik Gry oqarpoq. "Uanga aqqaloorara taama isumassarsiullaqqitsi-
gisimanaviannikkaluarpoo." Liv qungujuppoq. Ilumummi taanna nukap-
piarapalaaarakasik ittanneroo.

"Qanormita iliorluni taanna kiinaq erngup iluaniittoq sanavaa? Taama
ajornarunartigisoq."

Liv angerlarami Ben ineeqqaminiittoq naammattoorjaa. Ben annilaar-
pasippoq. Arnaat suli angerlanngilaq, aleqamilu unataqinammani taama-
tupajaarlunniit annilaangagisimassavaa.

"Kiinaq imermiittoq," Liv oqarpoq. "Qanoq iliorlutit sanaviuk?"

Ben ileqimisaartorpoq. "Suna kiinaq?"

"Qaa, iluamik. Paasitereerputit. Oqaannarit."

Ben ileqimisaartoqqipoo.

"Ilumuuppunga. Uangaanngilaq. Kia kiinaa piviuk?"

"Tommip kiinaa!"

Ben ileqimisaartorpoq. "Qanorluunniit isikkoqarsimanersoq naluara."

Liv eqqarsaqaalaarpoq. "Assitoqqat takuneqannginnakkit?"

Ben ileqimisaartoqqipoo. "Assitoqartorluunniit naluara."

Liv tunumut qiviarpoq. Pukutsumini nutsani tikkortut malugisinnaa-
vaa. Ilumuulluni assitoqqat naluai. Taamaassimappat allaasinnaanngilaq.

Allanik illumiiittoqarsimassaaq.

*

Ilaqutariit nuukkaangata

Nima qulingiluanik ukioqarpoq. Angajoqqaani qatanngutinilu qulingiluat illoqatigai - illuaqqani avinngarusimasorujussuarni. Angajua Aminata kisimi atuar-
tuuvoq. Illoqarfimmi angisuumi qaninnermi najugaqarpoq sapaatillu akunnerisa naanerini angerlartarluni. Ullut tamaasa Nima qatanngutinilu inersima-
sut suliarisartagaasa assinginik suliaqartarput. Uumasut nakku-
tigisarpaat, nerisassioartarput, imertartarput qisuttartarlutillu. Piffissaqaraangamik pinnguaqati-
giittarput. Akuttusuumik illoqar-
feeqqamut qaninnermukartar-
put. Ukiut sisamangajaat tassani najugaqarsimapput. Ilisimanerli ajorpaat qaqugu nuutsitaaqqik-
kumaarnerlutik.

Sierra Leonemi ilaqutariit nomadet ilaat
pillugu allataq nittartakkamiittoq
atuarsinnaavat

Salimatu

Salimatu - anaanaq inuusuttoq

ALLATTOQ: DORTHE NIELSEN · ASSILIISOQ: WILLIAM VEST-LILLESØ

”Nuannarisorujussuara,” Salimatu qungujulluni oqarpoq. Niviarsiaraaqqap talini pualasuut aalatippai alapernaappasillunilu eqqani qinerlugu. “Qaammatit arfineq-marlungulerpai, Mariatu Fanta Sesayimik ateqarpoq.”

Naartuninili anaananilu paaseqqaaramikku nuannaarsimanngilat. “Kanngusoqaanga,” ammut isigiitigaluni nipikitsumik oqarpoq. “Iersimaannavippunga atuassanangalu. Aamma ataataga qanoq oqassanersoq assut annilaangaginkuuara.” Taamani Salimatu 16-inik ukioqarpoq Abubakarilu atuariartortilluni naapissimallugu. 17-inik ukiulik biilertartutullu ilinniartuq. Najugaat ungasinngillat. Salimatup oqaluttuaraa aatsaat nukappissamik ilaqarsimalluni. Sierra Leonemi niviarsiaq katissimanani naartuleraangat ilaqutariinnut ilaqutariillu atiannut kanngunarsaaterujussuurtut isigineqartarpoq. Niviarsissat angerlarsimaffimminniit anisinneqartarnerat nalinginnaavoq.

Salimatu nuuttariaqarsimavoq

Salimatu ilaqutaalu Grey Bushimi, Freetownip piitsoqarfisa ilaanni najugaqarput. Tamaani anaanani Yenoh, ataatani qatanngutinilu najugaqatigai. Niviarsiaqqat sisamat nukappiaqqallu marluk, niviarsissalli angajullit marluk allamut nooreernikuupput. Grey Bush qatissumiippoq. Salimatukkut illumiit illoqarfimmu immamullu isikkiveqarput. Illut qaavisa savimernit saattut qillalaarneri errortallu aalataartut takuneqarsinnaapput. Silaanaq kiappoq isugutallunilu. Illut innaallagiaqanngillat imeqaratillu, sanaajullutillu marrarmik savinernillu saattunik. Siallingikkaangat inuit silameerrattarput.

Igaarsunnippoq ikumatitarsunnilluni motorcykelillu pujuata tikka ilannguttarluni.

Tassa illumi maani Salimatu naartunini allanut paasitikkusun-nagu mattuteqqasimavoq. Sivisuumilli isertuunneqarsinnaanngimat arnaa Yenoh pingaarutilimmik aalajangertariaqarsimavoq. “Aanaanama atsannukaappaannga,” Salimatu oqaluttuarpoq qaqqallu qorsuusut, atsami illuata inissisimaffia tikkuarlugu. “Erninissama tungaanut tassani najugaqarpunga. Taamani aliasuttaqaanga,” nipikitsumik oqarpoq. “Atsamali anaanamalu ikiortorujussuaannga. Aanaanama oqarfigaanga imminut paarissasunga eqqissimassasungalu.” Qammammut ataasiarluni peqqissaaviliartarpoq misissortikkiartorluni.

Susoqassava?

“Taamani sakkortoqaq,” Yenoh oqaluttuarpoq. “Uiga kamaqaq, ilaqutariillu sinnerlugit kanngusoqaagut. Anaanaasulli kialuunniit panni ikiorusuttarpar,” qullini kuuttut oqaatsini ilavai.

Atsamini najugaqarnerata nalaani inuit assigiinngitsut Salimatu naapissutigisarpaat. Soorunami aamma arnaa angutaalu. Aammali aanakkui, tamaani utoqqartaq (oqaasissaqartorujussuaq) piffimmilu

Salimatu paneqaraluarluni ilaqtaminit tapersorsorneqarluni atuartuuvog.

Yenoh Mansaray, Salimatup arnaa 39-inik ukioqarpoq arfinilinnillu meeraqarluni. Atuarnikuunngilaq.

peqqissaavimmi pisortaq. Minnerunngitsumillu Abubakarip angajoqqaavi, ernertik sinnerlugu pisumut akisussaaftimmik tiguisut. Tamakku inerneraat Salimatup angutaata panimminik isumakkeerfiginninnera. Atuarnini nangissavaa ajunngitsumillu angusaqarluni soraarummeernissani anguniarlugu ilungersussaaq. Abubakarip angajoqqaavi Salimatup atuarnera atuagaalu akilersussallugit imminut pisussaaftilerput.

Arnat nukittuut

“Mariatu napparsimavimmi inunngorpoq, ernineralu ajunngitsumik ingerlavoq.” Salimatup oqaluttuani itisilinnigilaa. “Maanilu najugaqaleqqippunga,” qungujulluni oqarpoq.

“Atuarnimmi aallarteqqinnikuuvunga, nuannareqaaralu,” nangiippoq. “Nammineq Mariatu paaraara, anaanamali qatanngutimalu ikiortarpaannga.” Qatanngutai arnaalu nuannaarpassillutik imminut isigipput. Tapersersoqatigiinnerat ersarippoq.

Illup mikisup saani Salimatu panini sarliarlugu issiavoq. Kil-lingusaaq iseriattoq nakkuppaa siunissap qanoq ikkumaarnissaa eqqarsaatigerpasillugu. "Immaqa kingusinnerusukkut ilinniagaqarumaarpunga." Nangaarpasilaariarluni nangippoq. "Fjernsynimi arnat inunnik illersuisut pillugit aallakaatitassiaq takunikuuara. Inuit pisinnaatitaaffii pillugit oqalupput. Assut nuannerunartippara."

Nikuippoq Mariatulu arnaminut tunniullugu. Atuarfimmi uniformit ateriarlugit atuariarfissanngorpoq.

Salimatu ilinniagaqarusuppoq. Meerartaarnikuugaluarluni neriuppoq piviusunngorsinnaajumaartoq.

heleverdeniskole.dk/salimatu

Lyra qarlotartartorlu

ALLATTOQ: LENE DYBDAL · ASSILIARTAI: FLEMMING SCHMIDT

Inatsiseqarpoq unioqqutinneqarsinnaaniassammata. Ajoraluarpoq, kisianni nuannertarnermik! Maannali allaaneruvoq. Maannami uanga kisima eqqorneqarnavianngilanga. Taamaammat pillaatisiassara annilaangagaara.

Taamaallunga unioqqutitserelungaasiit Kunngi Aegonip siunnersorpaanga..

”Malittarisassaq ilikkartariaqakkat ataasiinnaavoq tassaavorlu inummut asannilersuunngisaannarnissat. Ummatit illit innuttannit pigineqarpoq.”

Illariarujussuangajaavippunga. Asannilernissarmi eqqarsaatiginerluunniit ajorpara.

Silaannarsuarmi samannersuaq ullorissat akornanni ulloriaqatigiinni Cassiopeiamiippot qeqertat silaannarmiittut qulingiluat. Anginersaanni pallittaalisarpoq naatsiivimmik qorsuusumik alianaaqisumik avatangerneqarsimasumik. Naatsiiviup tunuaniippoq illoqarfeeraq. Tassani peroriartorpunga. Perulluliortuartoq ipeqartuaannartoq, uumasorujunnt takorluukkanut, siutituujusanut kussiallu itersaannut sakkortooujusuarmik saassussinernut pisortasartoq. Qulinilli ukioqalerama inuenera allanngorpoq. Atuarfimmi nipilersornermi erinarsornermilu atuereerluta aalajangerneqarpoq Pallittaalisamukassasunga. Erinama minguilluinnartuenera ilinniartitsisuma qularinngiivippaa.

Ulloq taanna angajoqqaakka inuulluaqqugakkit eqqaamavara. ”Lyra, tulluusimaarutississavatsigut.” Ataataga oqarpoq. ”Neriorsuivunga taamaaliussallunga,” akivara.

Taamanerniit qeqertami inuit pingaarnarpaat - nipi erinakkormiut - najugaqatigilissavakka, uangalu ilinniarfigissavara tusaamasaq Erinarsortitsisuuneq Gabriel. Ila qanormita puulukit nakasuinik nilertuusaarusiat ilupaqtutillu iluinut ikisakkat qajuusaasat kuminnartuliat isumaqarfigissavai. Tamakkuninngali naalanngisaaarniarfigissallugu misilittagaqarpallaaqaq. Sivitsulaartoq ikinngutigiiilerpugut, malittarisassallu unioqqutissimagaan-gakkit arlaleriarluni illersorluna Siunnersuisoqatigiinnut oqaluttarpoq.

Qeqertaq kaajallallugu qarmamik ungalooqarpoq qeqertarmiunik isersimatisumik akeqqanillu isittaaliortitsisumik. Nipi erinakkormiut immikkut

toqqakkat kisimik qeqertap avataanukarsinnaatitaapput.

Pallittaalisag marlunnik immikkoortoqarpoq matorujussuarnik isaa-vinnik avissaaquteqartunik. Immikkoortoq saamerleq illutaq F talerperlerlu illutaq G. Illutaq F aallarterlaat illoraat – meeqqat illoqarfeerarmiut immikkut toqqakkat. Illutaq G nipi erinakkormiut angajulliit illoraat. Aallarterlaajusugullu akunnitsinni illumi tassani soqarneranik susoqartarneranillu eqqoriaanerit imaaginnavittarput.

Ukiulli tallimat maaneereerninni illumi eqqumiitsumi taqqamani susoqarnersoq pillugu paasisaqarnerulaarpunga. Imaanngitsoq pallittaa-lisap qarmaanut qallorluna marsernikkut, kisianni erinarsortartuunerup Gabrielip oqaloqatigeneratigut. Illutami G-imi hiistit timmisinnaasut oqaluttuarineqarnerat tusarnaassallugu nuannarisorujussuara. Taakku-migoq kilometerit 1000-lippassuit timmisinnaapput inuit nunaat - Nunarsuarnik atilik tikillugu.

”Inuit pillugit oqaluttuutinninga,” qinnuigaara.

”Nipi erinakkormiut ukiuni hunnorujukkaani Nunarsuup inui nipilersornermut tunngasunik piginnaanerminnik siuarsaaneranni ikiorpaat. Taakku kisimik nipilersoriaaseq nutaaq, maani qeqertami naasut naanis-saannut iluaqutaasinnaasog, nipilersorsinnaavaat.”

”Uagummi nipilersugassarpasuit sanasarpagut,” akerlilivunga. ”Illillu nipilersugassarsualiatit tusarnikuusanni tusarnernersaapput.”

Erinarsortartuuneg Gabriel aliasuppasissumik qungujuusarpoq.

”Uagut nipi erinakkormiut nipilersuut nutaaliorluta sanasinnaasatu- arput misigissuseq ataasiinnaavoq,” oqarpoq. ”Asannilerneq.”

Asuleerdersoq takuniarlugu isai isigaakka. Qeqertami asannilerneq oqallisigissallugu paqumigisaavoq. Angajoqqaat toqqagaat katinneqartarpoq. Asannilersoorneq ilaqutariit akornanni ajornartorsortitsilertarsimavoq eqqissiviillortitsisarsimallunilu.

”Taava G-ikkormiuni asannilerortoqartarpa?” Isussullunga aperaara. Erinarsortartuunerup Gabrielip ussersorluni qanilleqquaanga.

”Qanga taamaakkaluarpoq,” nipikitsumik oqarpoq. ”Siunnersuisoqati- giilli inertequtigitilernikuuaat. Nipilersuummik isumassarsiamik nutaamik paarlaattoqaannartarpoq. Nipi erinakkormiut Nunarsualiarput pooq ullorissat pujoralaannik kimittunerpaanik angakkuakkanik imalik nassar- lugu. Inuit pujoralaat najuussoraangamikkut erinniassaminnik isumassar- sisarput, taava nipi erinakkut nuutit nutaat angerlaattarpaat.”

”Taavami soq taamarsuaq nipilersornermik erinarsornermullu tun- ngasunik ilinniassaagut? Namminerlu pilersissinnaagit.”

Apeqqutiga akinagu oqaluttuutiinnarpaanga.

Ukiorpasuit matuma siorna inuit nipi erinakkormiullu ataqatiginnerat isasoorpoq. Inuit piunatoorujussuannorput ullorissallu pujoralaanik sulii amerlanernik piunalerlutik. Nipi erinakkormiullu ataatsip inummut – qarlorartartumut - asannilersoornera atornerlussimallugu.”

Erinarsortartuuneg Gabriel eqqaasaqarpassippoq.

”Qarlorartartuuneg nipi erinakkormiorlu akiliinatik nipilersuummik paarlaateqatigiipput. Illoqarfimmi tassani erinniortartuuneg qaffassarusuttoq najugaqarsimavoq, taanna erinniarsuarnik nutaamik kejsarimut tusar- naartitsisussaasimavoq. Suliaminik kinguaattooriarami qarlorartartuuneg pujoralannik nipi erinakkormiut piunaaqqissasog isumaqatigiissuteqarfi- gisimavaa. Siunnersuisoqatigiillu paasimassuk inuit qanoq ilillutik nipi erinakkormioq asannilersoorsimasog atornerlullugu pujoralannik nalileru- jussuarnik tigooraatinnialeraat, paarlaateqatigiittarneq taamanerit unit- sinneqarisaasimavoq. Allaammi nipi erinakkormiut inuillu akornanni sorsuunermik kinguneqangajassimavoq.”

Erinarsortartuuneg Gabriel anersaaruluppoq.

”Tamatumunnga kinguneritneqarsimavoq inuusuttut asat im- minnut qaquguluunniit takoqqeqqusaajunnaarnerannik. Eqqissisimaneq atuutiinnaqqullugu,” nipikitsumik oqarpoq. ”Ullutsinni nipi erinakkormiut nipilersornermik ilinniartittarput neriulluta siunissami namminneq erinniorlutillu nipilersugassioralerumaartut.”

Aqaguani ullaakkut ullaakkorsiornerup nalaani kunngi Aegon nerisarfim- mut takkuterasaarpoq. Nipaarulluinnarneqarpoq. Ippassaammat Erinar- sortartuuneg Gabrielilu oqaloqatigiinnerput eqqarsatigingaaraku ullumi ulloq suunersog puorluinnaraluarpara. Toqqagaansamut ulloq. Kunngi Aegonip nipaa qatitooq inersuarmi akisuaasartuinnaavoq.

”Ullumi aallarterlaaneersut piukkunnarnerpaat G-ikkormiunut inger- lateqqissavagut. Tamassi nipilersornerup tungaatigut siuariarnisi, erin- niornermut piginnaasasi nalilersorneqarsimapput ...” Isai inersuup iluani qinaasipput, takunissama tungaanut.

”Naalanneq.” Taqippunga. Taakku allassimaffianni akuunissara ilima- naateqanngilluinnaaqqissaarpoq.

Atit allassimasut arlallit nipituumik taagorpai, uangali atera taane- qanngilaq. ”G-ikkormiunut tikilluaritsi,” Kunngi Aegon oqarpoq. Ersaat- taattut nipittorpallaannginnerini assani qullarparaa, inilu nipaaruteqqippooq.

”Lyra Harpienip pania. Ilinniartitsisuunerpit G-ikkormiunut misili- gummik nuunnissat innersuutiginiikuuaa. Amerlaqaagut qulartut. Atuar- titaanissat tamanut akuersaarnarnerussammat hiistiisivimmi sulineq aallarniutigissavat.”

Ikinngutima nakkukkaannaga malugisinnaavara, naluaralu qungujus- sanerlunga kanngusussanerlungaluunniit.

Erinarsortartuuneg Gabrielilu qiviarpugut, malunnaannngingajattumik qungujuppaanga. Soorunami toqqakkatut periarfissaqalerneru qujamasuu- tigiariaqarpara.

Nerereernerup kingorna Erinarsortartuunerup Gabrielip G-ikkormiun- ut ingerlaqatigaanga.

”Isumaqarluna F-ikkunniinnassasutit?” Aperaara. ”Nutaamik aki-

sussaaffeqalerama,” nakkutiitigalunga oqarpoq. ”Uannut?”

Maanna aatsaat paasilerpara qanoq uanga pillunga iliuuseqartigisimnersoq. ”Qujanaq,” allatut oqarsinnaannginnama oqarfigaara.

Hiistiisivimmi nukappiaraq ilinniarfissara Paukaionimik ateqarpoq. Nersutaasivimmuq tarrajuttumut malippara. Erniinnannguaq uumasut nujuartorujussuit oqaluttuaniittartut takussavakka.

”Taaneqartarput- hiistit pingasoqiusamik nipillit,” Paukaion oqarpoq, ” pingasoqiusamik pangaluppalluttaramik.” Assani pattallugit akuttoqati-giinnerat tusaatippaa.

Anngaavunga. Nipimmi pingajuat qanoq nipeqartarnersoq nalunngilara.

Karseq ammarpaa hiistilu ungaluukkanut anisillugu iperarlugulu. Pangaleraaqattaarpoq sulunilu angisuut qillalaartut aalatillugit.

”Pegasusimik ateqarpoq. Ajornarnartorsiutigilaarnikuuarput. Siunnersuisoqatigiit sungiusaquaata. Illit tamanna isumagissavat.”

Paukaion ingerlaniariartoq qattaq kuuloruujunik imalik aavara. ”Timmisutissagumma ukuninnga qanoq amerlatigisunik tunissavakkit?” Aperi-vunga. Hiistip kuuluruujut tigummiakka nerivai. Assanniittut nungukka-migit talinnut tagiuppoq. Qattamiittullu neriniassammagit illuaamivunga.

Affaasa missai nereriarlugit nallarpoq. Peqqusaarpassilluni nakkup-paanga. Qaavanut ingissanerlunga? Eqqissillunga qanillattorpara sulussui-salu killingannut ingillunga.

Hiisti nikuippoq ungalullu iluani pangaleraaqattaarluni. Qangattaria-saarpoq sulunilu aalaterlugit. Tingivugut. Atitsinni Pallittaalisag naatsii-villu ersigunnaarmata nuannaarnermik nilliaavunga. Pallittaalisap tunuani suna tamarmi taarinnaavoq, ullorissat ungasissumiittut uisorilanerat eqqaassanngikkaani.

Atitsinni taarinnarmi ungaselaluni ullorissap tungujortup uisorila-nera takuneqarsinnaavoq. ”Nunarsuaruna?” Aperiavunga.

Pegasus hiistitut qarlorpoq aqqarsaarlunilu. Katataajumanga nukikka tamaasa atortariaqarpakka.

”Eqqissillutit. Eqqissillutit. Ullumeqqissaq takanungartariaqanngila-gut!” Suaarpunga.

Pegasusilli apparsapiloornera allamik peqquteqarpoq. Qatimaaru-jussuarpaluk tunutsinni tutsiuppoq, uumasorujussuarlu arfertut timilik uumasorujuttullu sululik malitsigilersimagippu takuara. Kigutai ipittut tungitsinnut kiiseriartarput.

”Pegasus, sukkatsigit!” Nilliaavunga. Pegasus saamimmuq sangoriasaar-mat tigummisara iperartoorpara.

Silaannakut nakkariartorpunga. Ullorissat anaasa kiinara sani-oqquteerartaraat ulloriaq taanna tungujortoq qanilliartuinnarpoq. Pegasusillu timaa attuumaqqilerlugu malugisinnaalerpara nakkariar-torunnaarlungalu. Tigutsiterpara. Hiisti talerpiimmuq sangorujussuarpoq.

Arfusarsuaq sangorianngitsoorpoq. Ullorissap anaata pattagiarsuartut angitigisup eqqormagu taamaallaalliuna aak serparami, sulussuulu uneria-saarlutik.

Ingerlaqqilaareertugut qanngorpallassuup tupatsippaanga. Allaanngi-vippoq Silarsuaq tamarmi isasuulersoq, qilak aamaarpoq kallerneranillu qaammallattarluni. Taava suna tamarmi taartuinnanngorpoq.

Nipilersorpalummiq iterpunga. Ingippunga nipilersorpaluullu tungaa qiviarlugu.

Qanittuaqqami angut nikorfavoq qarlortarluni. Suunerpoq saavani nalavoq. Pegasus.

“Hallo! Illuarniarit! Qoqissavat!” Suaarpunga. “Eqqarsalaariarit! Una uumasooq malussarissorujussuuvooq.”

Qanillivakka. Pegasus aalariannigilaq. Toqusimanerpa? Taama eqqarsariaannarama niukka nukillaajallapput. Toqussannigilaq. Qanormi ilillunga angerlassaanga? Angut sakkortuumik ajappara qarlortaataa sapangitillugu.

Pegasusip sulua saamerleq sammivissarinngisaminut sammivoq. Napisimavoq uumallunilu.

“Qanoq ateqarpit?” Aperaara.

Trompeti tiguaa nipillu sisamat qarlortarlugit. Appassisooq, qaffasissut marluk appassisorlu. EBBE.

“Ebbe?” Eqqoriarpara.

Qarlortaata oqummiarunnaarpaa assanilu isaallugu. Takunngitsusaarpara.

“Takusinnaanninnakku hiisti naallittooq? Soqutigittaangaaravit ilarsaalutit atit taavat. Una illarnarpa?” Pegasus tikkuarpara.

“Ikiuisungaana,” akivoq.

“Tassungaaraq qarlortarfialugu?”

“Nipilersornera anniaatinut nipaallisaataavooq. Illilli paasitinniassalutit inuusuppallaarunarpuit.”

Misissorlugu isigaara. Uanniit utoqqaaneruallaarunannigilaq. Isikkorluppara.

Nakkutiinnavillunga nipilersooqilerpoq. Kamassaarerpasik. Pegasusip anersaartornera eqqissisimanerulerpoq. Iluaqutaasimavoq.

“Hiistit nakorsaat sumiippa?” Aperaara.

Qarlortaata oqummiarunnaarpaa. “Sumiissasoraajak?”

Ilumut kamannaq.

“Nalunngitsuugukku inuk ilitut ittoq aperinavianngikkaluarpara,” oqarfigipiloorpara.

Illarpoq. Illarnera ilaarunnangaarmat qungujunnaveersarlunga imminut kiivunga.

Ikioqatigiilluta Pegasus Ebbep nersutaasivianukaapparpuit, unnuisinaasungalu oqarfigaanga.

“Ajunngitsumik ajortumillu nutaarsiassaateqarpunga,” ullaakkut oqarpoq. “Suut?”

“Ajunngitsoq tassa suli illit inuiaqativit peerussimanerit paasisimannigilaat. Ajortoq tassaavooq qaquguugaluarnepooq pinngitsooratik tamanna paasissagaat. Pegasus timmisinnaaqqilissaq siusinnerpaamik sapaatit akunneri pingasut qaangiuppata.”

“Sapaatit akunneri pingasut? Qanoq ilillutit tamakku ilisimasaqarfigigakit? Ullumi hiistit nakorsaannik oqaloqateqassaanga. Pegasus aaqqinniariarpat angerlamut tingissaagut.”

Qungujupooq. “Lyrannguaq-aa, ‘paasereerpammaa’ hiistinut nakorsaartooq aamma qarlortaatiq ikeq ‘mamisissinnaannigikkaa’...”

Sorlummippunga. Sakkortuniaraluarpunga, ippassarli misigisakka eqqaajortoriarakkit mikisuaqqatut kisimiittorujussuuartut misigilerpunga. Taamatummi pisoqareersooq qanoq ilillunga angerlassaanga?

Qanoq misigisimanersunga takusinnaagunarlugu assaga tiguaa eqil-lugulu.

Ullaakkorsioreeratta Pegasusip sulua ikioqatigiilluta mattusersorparput. Ebbe peqqissinartumik nipilersornerani nipi erinakkut, Pallittaalisaaq illoqarfeerlaru pillugit oqaluttuuppaa.

Unnukkuani innarama sininneq ajulerpunga, assakkullu attormanga assaata kissarnera eqqarsaatigiunnaarneq ajulerlugu. Ilami allaat malugaara assaa attoqqikkusullugu.

Pegasusip sulua ullormut suliarisarpuit. Aamma nipilersorneq. Nipilersortaqaagut. Ebbe kejerimiit inniminniiffigineqarsimariarami akunnerpassuit nutaanik erinniornermut atortarpai. Nipilersoreeraangagit nuutitaanik allaassullugu ikiortarpara. Taamatut sulilluta akunnerpassuit atorsinnaasarpagut. Uanga allattunga taanna nipilersortoq. Immitsinnut isigiinnarluta immitsinnut paasisimanerluta takusinnaasarpuit.

Paasiartuaarpara Pegasusip sulua napisimasooq ajornartorsituma annersarinnigikkaat. Ajornartorsitit aallaaviat uanga ilunni pilierartuaarpoq. Ajornerujussuuvooq inerteqquataallunilu. Naqisimaniarsarigaluarpara. Allamik eqqarsaateqarnikkut. Qanorluunniilli ilungersortigigaluaangama isigut naapikkaangata misigissuseq taanna takkuteqqittarpoq. Taamaattoqannginnerarlugu imminut qamuuna oqaluunna sakkortusiartortillugu ajorsigaluttuinnarpoq.

Unnuit ilaanni silagissuugaa pisuttuartilluta Ebbep eqisimmiuppaanga isikkullu qiviarlunga. Ullorissat isaanni qaamanerat tarraqarpoq kiinaalu qanilliarortoq. Nalunngilara eqqunngitsuliornerusooq, soqutiginnigilluinnarparali!

Qinngagut attuuppuit anersaartorneratalu kissarnera malugaara. Aparpaanga. Nalunngiqatiginnissutsima ilaata nilliaffigigaluarpaanga ajasagiga. Paarlattuanilli attuutitivilugulu nusuppaa kunissineralu akillugu. Sequnngerpunga, tassanilu ulloriarpasuit ataanni kissaatigigaluarpara unnuaq naassaanngitsuussasooq.

Aqaguani ullaakkut aggerput. Nipi erinakkormiut arfinillit sölvinik pirtarnaveequtillit Ebbep illuata saavanut mippuit. Matumut sakkortuumik kasuttorput.

“Ammaruk. Lyra, nalunngilarput taqqamaniittutit. Anillagit!”

Anivugut. Sakkutuup ataatsip talikkut nusuppaanga, qisertaallunga nilliallungalu pikissuaaraluartunga hiistiminut qaqitippaanga.

“Iperangga!” Suaarpunga. “Unitsinnianga. Ilaaniangilanga.”

Sakkutooq nipi erinakkormiumut tunorliulluni nikorfasmusut niaqquminik ussersorpoq. Doctor Hersionimut napparsimaveqarfimmiumut. Talikkut kapuummik kapimmanga nukima qasooriartornerat malugisinnaavara.

Pegasut nusukarlugu nersutaasivimmiit anillaappaat taamaaliniariartorlu tamatta silaannarmut periikatappugut. Isikka uisaneq sapilerput, nakorsaalli timinniittooq akiorniarsaraara uisaniarsaralungalu. Isumatsaqaanga.

“Ebbe!” Suaarpunga.

“Lyra!” Annilaangarpaluttumik akigaanga tusaavara, silagalu tammaavara.

Itepunga parnaarussivimmi taartumi qianartumilu. Erinarsortartuuneq Gabriel akinni issiavimmi issiavoq. Qiannivoq.

“Lyra,” oqarpoq. “Erniinnaq Siunnersuisoqatigiinnukassaait.”

Kunngi Aegonip nammineerluni suliaq uannut tunngasoq suliarissavaa.

“Lyra Harpienip pania. Hiistimik aallarussisimasutut ajoqusiisimasutullu unnerluutigineqarputit. Aammattaaq inummik peqateqarsimasutut pisuutinneqarputit, tamannalu uagut inatsisigut malillugit annertuumik killuussineruvoq. Pisuutinneqarnerit qanoq oqaasissaqarfigaajuk?”

“Ajutoornerumuna kingunera,” akivara. Nassuiaavunga Pegasusip hii-sterfigeqqulluni qinnuigisutut issimagaanga, qafigamalu aqunneq ajulersimagiga. Ingammik uumasorujussuup malersulermatigut.

Kunngi Aegonip nerrivik kaattamik kaattarpaa.

“Nassuerutigaaat hiisti tillissimallugu, ajoqusersimallugu Nunarsualiaasimallugulu?”

“Uangaana ...” Nassuiaaniarsarineq iluaqutaanngilaq.

“Killuutiginninneq sakkortoq toqumik pillarneqarnermik kinguneqartarpoq,” Aegon oqarpoq. “Illilli ukiukitsuunerit pissutigalugu timmeqqusaajunnaarlutit eqqartuuppatsigit. Qaqugorsuarmut!”

Taama oqarluni nerrivik kaaqqippaaa.

“Nersutit inaanni hiistilerisutut suliat nangissavat, kisianni illup iluaniinnaq. Nipilersornermik ilinniartinneqarnerit ullumimiit unitsinneqarpoq.”

Parnaarussivinnut ingerlatilermannga anaanama oqiliallassimarpaasiluni qungujuppaanga, uangali kamappasissumik qungujuttuusaarfigaara.

Maanna qungujuttuusaarsimanagera peqqissimissutigaaara. Isikkorluinera. Toqutaassannginneraana oqiliallaatiinnaraa.

Unnukkuani Erinarsortitsisartuuneq Gabriel takkuppoq.

“Ila eqqumiissusia. Uanga aamma qanga qarlorartartuunikuvunga,” oqarpoq. Uangali oqallisigerusunngilara.

“Eqqartuunneqarnerit akueralugu paasisimarpasippat.” Oqarfigaanga.

“Akuerinngilluinnarpara paasinagulu,” akipiloorpara. Anngaavoq. “Ilmagaara taamaassasutit.”

Nissukka talluma ataanut pisillugit qullarpakka kamassimallungalu iigaq nakkullugu.

“Nalunngiliuk qaammatip tulliani qaammat nalliuttorsitigineqalerpat Pegasus toqunniaraat?” Nipikitsumik aperivaanga.

Assakka eqeriarlugit iigaq tilloreerakku aatsaat oqarsinnaanngorpunga. “Erinarsortartuuneq Gabriel, ikilerneqarnera annertoreeqisoq ilater-

niaannarlugu maanngarsimaguit pulaartorerusunngilakkit.”

Quersoriarpoq qungujullunilu. Sorlummippunga. Minutsialuit nipaqaangereersugut issiavimminit nikuippoq siniffimmilu saninnut ingiluni. Oqaluutigaluni matuersaatini aalatippai.

“Oqaatigisussaanngikkaluarpara, inuinnaavungali angut utoqqaq. Takuuk, unnuk manna uanga nersutaasiviup parnaarnissaa isumagisus-saavara. Pisorpassuaqarneratali kingorna puorsimasinnaavara.” Ileqimi-saartorpoq.

Aalariarpunga ingilluarlungalu.

“Maannali unnoqaaq. Lyra, innariartortariaqalerpunga,” Erinarsortartuuneq Gabriel anersaaruluppoq. Ittuulaarluni pakkuppaanga. “Neriup-punga uanninngaanniit pilluarnerullutit inuunerit ingerlatissagit.”

Taama oqariarluni ingerlavoq.

Qipinniipput matuersaatit.

AtuaRaket 2014

Siullermik naqinera
©Inerisaavik, IBIS, atuakkiortut,
assiliartalersuisut assiliisullu
ISBN: 978-87-1172-5

Immikkut qutsavigaagut atuakkiortut assiliartalersuisullu akeqaanngitsumik atukkiussisimanerannut. Kalaallisuuani kukkunersiorsimasut qutsavigaagut Apollonie Berthelsen, Nitta Lyberth aamma Johan Petrusen.

AtuaRaket 2014-ip imarisai IBISimit atuakkiortunillu akisussaaffigineqarput taamaattumillu tunisisut aningaasaliisullu isummorsornerannik takutitsisuunatik. LæseRaketten 2014 Danidamit Center for Undervisningsmidlerimillu tapersorneqarluni saqqummersinneqarpoq.

Aaqqissuisut

Helle Gudmandsen, Line Agerlin Trolle aamma Dorthe Nielsen

Assiliisut

William Vest-Lillesøe, Dorthe Nielsen, Lotte Ærsøe, Fabiola Villarreal Núñez, Hanne Selnæs, Kathrine Dalsgaard,
Saqqaani asseq: William Vest-Lillesøe, IBIS

Ilusaata aaqqissuunera

OKTAN, Peter Waldorph

Kalaallisuunngortitsisoq

Kathrine Knudsen, Inerisaavik

Naqinneqarfik

Special Trykkeriet Viborg A/S

Nassiussuisoq

Inerisaavik Postboks 1610
3900 Nuuk
Oqarasuaat: 349889
www.inerisaavik.gl

Uani heleverdeniskole.dk
oqaluttuat, filmit, assit
suliassallu atuaqatigiiaanut
TAMANUT nassaarisinnaavatit.

IBIS
Ilinniartitaaneq ineriartortitsisarpoq

Karefa

Ukioq manna AtuaRakettip Sierra Leoneliaqatigissa-vaatit Arfikap Kitaanut - nuna alianaatsorsuaq qaqor-tunik sissalik, portusuunik qaqqalik nunataalu ali-goqqinnik kuultinillu ulikkaartoq. Taamaakkaluartoq Sierra Leone nunaavoq piitsuusorujussuaq, meeqqallu amerlasuut atuartuungillat.

Sierra Leonemi meeqqat ilaasa ulluinnarni inuunertik takutinniarlugu pulaaqqaatsit. Aamma siunissamut neriuutitik takorluukkatillu oqaluttuaaraat.

Jesse

Ilaatigut atuarsinnaavatit Karefa ullut tamaasa atuareeraangami kultisiorfimmi sulisartoq. Jesse, ullut arlaanni nunamik allamik tikitaqarusuttoq. Memunatu, arsartartoqatigiinnut immikkulaaq ittunut ilaalersimasoq. Musulu, siunissamut annertuumik takorluugaqartoq.

Aammattaaq AtuaRaketti oqaluttuanik tupinnartunik imaqarpoq, qiaaminartut oqaluttualiallu, danskit atu-akkiortut ilissinnut oqaluttualialarugit allassimasaat.

Memunatu

Nunarsuarmi meeqqat tamarmik 2015 nallertinnagu atuartuussapput - tassalu Nunarsuarmi siuttut nerior-suutaat. Sulili meeqqat 57 millionit atuartuungillat. Imaappoq tamanna anguniarlugu 2014-ip ingerlane-rani minutsimut meeqqat 108-t atualertariaqarput. Taamaattumik suliassaqaqaagut!

AtuaRakettip atuarneratigut meeqqat tamarmik atuarnissamik piginnaatitaaffeqarnerannut tunngasu-nik malunnartitsiniaaqataavutit.

Musu

Kissaappatsigit AtuaRaket 2014 atuarluassagit.